Комунальний заклад Сумської обласної ради
«Сумський фаховий медичний коледж»

Циклова комісія освітніх компонентів, що формують
спеціальні компетентності

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора
з навчальної роботи
Людмила ЛЯШЕНКО
« 01 » 09 2026

РОБОЧА ПРОГРАМА ОБОВ'ЯЗКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва навчальної дисципліни	**«Медсестринство в педіатрії»**
Галузь знань	**22 Охорона здоров'я**
спеціальність	**223 Медсестринство**
Освітньо-професійна програма	**Сестринська справа**
Форма навчання	**Вечірня**
Освітньо-професійний ступінь	**Фаховий молодший бакалавр**
Обсяг кредитів ECTS / Загальна кількість годин	**14/ 420**
Розробники:	**Світлана Рябіченко** **Олена Онопрієнко** **Тетяна Попова** **Ірина Костіна**

Робочу програму розглянуто та схвалено
на засіданні ЦК ОКСК
протокол № 1 від 1.09. 2026 р.
Голова ЦК **Тетяна ПОПОВА**

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕДСЕСТРИНСТВО В ПЕДІАТРІЇ»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітньо-кваліфікаційний рівень, форма навчання	
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	223 Медсестринство
Освітньо-професійна програма	Сестринська справа
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Форма навчання:	Вечірня
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	**Обов'язкова**
Обсяг кредитів ECTS	***14***
Загальна кількість годин:	***420***
аудиторних, із них:	*268*
лекції	56
Практичні заняття	212
Самостійна робота здобувача освіти, у тому числі індивідуальна робота	*122*
Підготовка та проведення екзамену	30
Кількість модулів	6
Форма підсумкового контролю	Екзамен
Найменування показників навчальної дисципліни	
Навчальний рік підготовки	2026/2027 та 2027/2028
Термін вивчення дисципліни	III, IV, V, VI або V, VI VII, VIII семестри

Структура навчальної дисципліни та розподіл годин за семестрами відповідно до робочого навчального плану

Курс	***Семестр***	***Види занять***				***Підготовка та проведення екзамену***	***Семестровий контроль***
		Всього	***Лекції***	***Практичні***	***Самостійна робота***		
2-й/ 3-й	III/ V	60	12	36	12		семестровий залік
	IV/ VI	120	18	72	30		семестровий залік
3-й/ 4-й	V/ VII	120	16	52	52		семестровий залік
	VI/VII I	120	10	52	28	30	Екзамен
Всього		**420**	**56**	**212**	**122**	**30**	

Мета та завдання навчальної дисципліни

В Україні основні підходи до збереження і зміцнення здоров'я дітей визначені у Законі України «Про охорону дитинства», у Державних національних програмах «Діти України» та «Освіта» (Україна XXI століття), міжгалузевій комплексній програмі «Здоров'я нації», національній доктрині розвитку освіти України XXI століття. Так, основним завданням національної програми «Діти України» є «створення оптимальних умов для фізичного, психічного, соціального і духовного

розвитку дітей, формування гармонійно розвиненої особистості, виховання громадянина, здатного до повноцінної життєдіяльності в усіх сферах виробництва, освіти, науки і культури».

Робоча навчальна програма складена відповідно ОПП для фахових молодших бакалаврів, затвердженої пед. радою КЗ СОР «Сумський фаховий медичний коледж» 28.08.2026 р. і нових навчальних планів.

Зміст програми спрямований на формування в здобувачів освіти клінічного мислення, вміння доглядати за здоровою дитиною різного віку, діагностувати найпоширенішу педіатричну патологію, надавати першу медичну допомогу, за необхідності проводити реанімаційні заходи, лікувати пацієнтів за призначенням лікаря, доглядати за пацієнтами, брати участь у санітарно-освітній та профілактичній роботі.

Мета вивчення дисципліни «Медсестринство в педіатрії» полягає у набутті здобувачем освіти компетенція знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю «Сестринська справа».

Завдання вивчення дисципліни передбачає опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання з урахуванням галузевих вимог щодо дисципліни «Медсестринство в педіатрії». Закріпити та поглибити теоретичні знання з дисципліни, удосконалити професійні навички та вміння.

Метою дисципліни є здійснення медсестринського процесу під час дитячих захворювань, що представлено у наступній послідовності:

1. Визначення захворювання.
2. Етіологія.
3. Класифікація за клінічними проявами, перебігом, стадіями, активністю патологічного процесу, ускладненнями тощо, що необхідно для загальної орієнтації медсестри.
4. Етапи медсестринського процесу:

I — медсестринське обстеження (скарги пацієнта, анамнестичні дані, об’єктивно);

II — медсестринська діагностика (перераховані медсестринські діагнози — ознаки захворювання, на які медична сестра може впливати, надавати допомогу пацієнтові в межах своєї компетенції);

III — планування медсестринських втручань за схемою:

— підготовка пацієнта та взяття біологічного матеріалу для лабораторних досліджень;

— підготовка пацієнта до інструментальних методів обстеження;

— спостереження за пацієнтом і вирішення його дійсних проблем;

— виконання призначень лікаря;

— вирішення супутніх проблем і потреб пацієнта;

— навчання пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду.

IV — реалізація плану медсестринських втручань, в якому розшифровуються всі пункти III етапу.

V — оцінювання результатів медсестринських втручань та їх корекція.

5. Профілактика захворювань: первинна та вторинна.

Після вивчення дисципліни ***здобувачі освіти повинні знати:***

- роль і завдання медсестри в лікувально-діагностичному процесі, профілактиці захворювань;
- методи пропаганди здорового способу життя;
- анатомо-фізіологічні особливості новонародженої доношеної та недоношеної дитини;
- анатомо-фізіологічні особливості органів і систем дитини;
- фізичний і нервово-психічний розвиток дитини;
- вигодовування грудної дитини та харчування дітей старшого віку;
- етіологію, симптоматику, обстеження, принципи лікування та профілактичні заходи під час захворювання різних органів і систем;
- етіологію, епідеміологію, симптоматику, обстеження, принципи лікування, протиепідеміологічні та профілактичні заходи під час інфекційних захворювань;
- етіологію, симптоматику, лікування загрозливих для життя станів, організацію та надання при них долікарської медичної допомоги;
- основні положення чинних наказів МОЗ України;
- правила техніки безпеки, охорони праці в галузі, протиепідемічного режиму, професійної безпеки під час обстеження, виконання маніпуляцій, роботи з медичною апаратурою тощо. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Здобувачі освіти повинні вміти:

- оцінити стан дитини;
- проводити антропометрію (визначати масу дитини, вимірювати ріст, окружність грудної клітки, голови);
- розрахувати масу та ріст дитини залежно від віку;
- здійснювати догляд за шкірою та слизовими оболонками;
- обробляти шкіру за наявності попрілостей, висипань, екземи; слизову оболонку ротової порожнини в разі стоматиту;
- проводити ранковий туалет новонародженої дитини;
- проводити туалет пуповинного залишку та пупкової ранки;
- проводити гігієнічну й лікувальну ванни;
- сповивати дитину перших місяців життя;
- приготувати суміші для годування грудної дитини та годувати її з пляшечки, з ложечки, через зонд;
- вводити підгодовування і догодовування;
- готувати каші, овочеві пюре, сир, сік;
- складати схеми годування дітей першого року життя та меню для дітей старшого віку і вести харчовий щоденник;
- організувати водно-чайну дієту;
- оцінювати та реєструвати випорожнення;
- розрахувати дози холекальциферолу (вітаміну D3) для лікування та профілактики рахіту;
- промивати шлунок дітям раннього віку;
- володіти навичками взяття калу для копрологічного та бактеріологічного дослідження;
- робити очисну й лікувальну клізму дитині раннього віку;
- підрахувати частоту дихальних рухів, пульс та вимірювати артеріальний тиск дітям різного віку;
- здійснювати догляд за дитиною під час блювання;
- проводити активну імунізацію (вводити вакцини);
- виконувати діагностичну пробу Манту;
- вимірювати температуру тіла та зробити її графічний запис;
- закрапувати краплі в очі, ніс, вуха;
- користуватися грілкою, міхуром з льодом;
- проводити оксигенотерапію різними методами;
- проводити інгаляції;
- відсмоктувати слиз з ротової порожнини та верхніх дихальних шляхів;
- проводити шлункове та дуоденальне зондування;
- володіти навичками взяття крові для біохімічного дослідження;
- накладати зігрівальний компрес, гірчичники;
- володіти навичками взяття сечі для загального аналізу, добової сечі — для визначення вмісту глюкози, дослідження за методикою Нечипоренка, Зимницького, бактеріологічного дослідження;
- проводити взяття мазків з носа та зіва на наявність збудників дифтерії, кашлюку, менінгіту тощо;
- проводити взяття харкотиння для загального аналізу, бактеріологічного дослідження;
- допомагати під час введення протидифтерійної сироватки;
- вводити інсулін;
- здійснювати підготовку пацієнта до діагностичних процедур: спинномозкової, стернальної, плевральної пункції тощо;
- роздавати медикаменти;
- виконувати маніпуляції: внутрішньошкірні, підшкірні, внутрішньом'язові, внутрішньовенні;
- надавати невідкладну допомогу під час харчового отруєння, кровотечі, гострої дихальної, серцевої, судинної недостатності, стенозуючого ларинготрахеїту, астматичного стану, гіпертермічного та судомного синдрому, анафілактичного шоку, гіпо- і гіперглікемічної коми тощо згідно протоколів лікування;
- володіти правилами техніки безпеки, охорони праці в галузі, протиепідемічного режиму, під час обстеження, виконання маніпуляцій, роботи з медичною апаратурою тощо. Заходи безпеки під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом.

Здобувачі освіти мають бути поінформовані про:

- режим дитячих закладів (дошкільних і шкіл);

- патогенез захворювань;
- сучасні лабораторні та інструментальні методи діагностики;
- моральну та юридичну відповідальність за проведену роботу, збереження професійної таємниці;
- екологічний та санітарно-епідеміологічний стан регіону, країни.

Компетентності та очікувані результати навчання, формування яких сприяє дисципліна.
Згідно з освітньо-професійною програмою «*Сестринська справа*» дисципліна забезпечує набуття здобувачами освіти наступних компетентностей:

Компетентність	**Знання**	**Уміння/навички**	**Комунікація**	**Автономія та відповідальність**
	Зн1. Всебічні спеціалізовані емпіричні та теоретичні знання у сфері навчання та/або професійної діяльності, усвідомлення меж цих знань.	Ум1. Широкий спектр когнітивних та практичних умінь/навичок, необхідних для розв'язання складних задач у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання. Ум2. Знаходження творчих рішень або відповідей на чітко визначені конкретні та абстрактні проблеми на основі ідентифікації та застосування даних. Ум3. Планування, аналіз, контроль та оцінювання власної роботи та роботи інших осіб у спеціалізованому контексті.	К1. Взаємодія з колегами, керівниками та клієнтами у питаннях, що стосуються розуміння, навичок та діяльності у професійній сфері та/або у сфері навчання К2. Донесення до широкого кола осіб (колеги, керівники, клієнти) власного розуміння, знань, суджень, досвіду, зокрема у сфері професійної діяльності.	АВ1. Організація та нагляд (управління) в контекстах професійної діяльності або навчання в умовах непередбачуваних змін. АВ2. Покращення результатів власної діяльності і роботи інших. АВ3. Здатність продовжувати навчання з деяким ступенем автономії.
Інтегральна компетентність				
Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання в медичній галузі або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів відповідної науки та може характеризуватися певною невизначеністю умов; відповідальність за результати своєї діяльності; здійснення контролю інших осіб у визначених ситуаціях.				
Загальні компетентності				
ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Зн1	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2
ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	Зн1		К2	АВ

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	Зн1	Ум2,Ум3	К2	АВ1
ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.	Зн1	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3
Спеціальні компетентності				
СК1. Здатність до застосовування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці.	Зн1	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2, АВ3
СК2. Здатність до вміння задовольняти потреби пацієнта протягом різних періодів життя (включаючи процес умирання), шляхом обстеження, діагностики, планування та виконання медичних втручань, оцінювання результату та корекції індивідуальних ланів догляду та супроводу пацієнта.	Зн1	Ум1	К1	АВ1, АВ2
СК4. Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними й соціальними працівниками на засадах сімейно-орієнтованого підходу, враховуючи особливості здоров’я чи перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля, здійснювати санітарно-просвітницьку роботу.	Зн1	Ум1, Ум2	К2	АВ1, АВ2
СК6. Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності, для ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя, з урахуванням усіх його проблем зі здоров’ям.	Зн1	Ум1, Ум2	К1,К2	АВ1, АВ2

СК7. Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства.	Зн1	Ум1, Ум2	К1,К2	АВ1, АВ2
СК9. Здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні діагностичних досліджень та застосуванні дезінфікуючих і лікарських засобів у професійній діяльності.	Зн1	Ум1	К1	АВ1, АВ2,АВ3
СК10. Здатність до забезпечення безпеки пацієнта, дотримання принципів інфекційної та особистої безпеки, збереження здоров'я у процесі здійснення догляду, виконання маніпуляцій, процедур, при переміщенні та транспортуванні пацієнта, наданні екстреної медичної допомоги.	Зн1	Ум1	К1, К2	АВ2
СК12. Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя).	Зн1	Ум1	К2	АВ1, АВ3
СК13. Здатність до використання професійно профільованих знань, умінь та навичок для здійснення санітарно-гігієнічних і лабораторних досліджень, протиепідемічних та дезінфекційних заходів.	Зн1	Ум1, Ум3	К1, К2	АВ1, АВ3
СК14. Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.	Зн1	Ум1	К1, К2	АВ1, АВ2
СК 15 Здатність до здійснення профілактичних втручань, спрямованих на	Зн1	Ум1, Ум3	К1, К2	АВ1, АВ2

зменшення інфекційних захворювань серед дорослого та дитячого населення, зокрема вакцинацію згідно з календарем профілактичних щеплень та екстрену імунопрофілактику, включаючи її популяризацію.				

Результати навчання.

Інтегративні кінцеві результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна «*Медсестринство в педіатрії*», які визначені освітньо-професійною програмою «Сестринська справа» підготовки фахового молодшого бакалавра спеціальності 223 Медсестринство є:

Нормативний зміст підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання (РН):

РН 1. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для комунікації, ведення медичної та іншої ділової документації.

РН 2. Застосовувати сучасні цифрові та комунікативні технології для пошуку інформації та документування результатів професійної діяльності.

РН 3. Застосовувати основні положення законодавства в охороні здоров'я.

РН 4. Вести медичну документацію за формами, встановленими нормативно-правовими документами.

РН 5. Дотримуватися правил охорони праці та безпеки життєдіяльності.

РН 6. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей.

РН 8. Вживати заходи спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров'я та зміцнення здоров'я пацієнта.

РН 9. Розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності та визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях і станах.

РН 10. Вміти проводити підготовку пацієнта до лабораторних, інструментальних та інших досліджень, здійснювати забір біологічного матеріалу та проб, скеровувати до лабораторії.

РН 11. Застосовувати лікарські препарати та медикаменти при здійсненні професійної діяльності.

РН 12. Виконувати медичні маніпуляції та процедури відповідно до фахових протоколів, алгоритмів, включаючи надання послуг з первинної медичної допомоги в складі команди первинної медичної допомоги .

РН 13. Надавати екстрену та невідкладну долікарську медичну допомогу.

РН 15. Надавати консультативну допомогу та здійснювати навчання населення щодо здорового способу життя, наслідків нездорового способу життя, важливості збільшення фізичної активності та здорового харчування, вакцинації; забезпечувати реабілітацію реконвалесцентів та диспансеризацію пацієнтів.

РН 16. Вживати заходи, спрямовані на специфічну і неспецифічну профілактику захворювань.

РН 17. Вживати протиепідемічні заходи в осередку інфекційних та особливо небезпечних захворювань при здійсненні професійної діяльності.

РН 18. Дотримуватися правил ефективної взаємодії в команді для надання якісної медичної допомоги різним категоріям населення.

РН 19. Здійснювати взаємозалежні професійні функції з метою забезпечення якісної медичної допомоги населенню.

Програма навчальної дисципліни

Форма підсумкового контролю: екзамен

№ з/п	Теми	Кількість годин

		Загальний обсяг	Лекції	Навчальна практика під керівництвом викладача	Самостійна робота (лек+прак)
	Модуль І. Здорова дитина				
1	Вступ. Основні завдання та організація педіатричної служби в Україні. Періоди дитячого віку. Фізичний та нервово-психічний розвиток.	12	2	8	4 (2+2)
2	Анатомо-фізіологічні особливості органів і систем у дітей	12	2	4	4 (2+2)
3	Вигодовування грудної дитини. Природне, змішане та штучне вигодовування. Харчування дітей, старших однорічного віку	22	4	12	4 (2+2)
4	Анатомо-фізіологічні особливості доношеної новонародженої дитини та догляд за нею		2	4	
5.	Анатомо-фізіологічні особливості недоношеної новонародженої дитини та догляд за нею		2	4	
6	Підсумкове заняття з модуля І	2	-	4	-
	Всього за семестр		**12**	**36**	**12 (6+6)**
	Модуль ІІ. Неонатологія				
7	Хвороби новонароджених, пов’язані з проблемами інфікування	13	2	6	6 (2+4)
8	Хвороби новонароджених пов’язані з пологовими проблемами. Гемолітична хвороба новонароджених.Асфіксія новонароджених.	13	2	12	8 (2+6)
9	Підсумкове заняття з модуля ІІ.	4	-	6	-
	Модуль ІІІ. Хвороби дітей раннього віку				
10	Гіповітаміноз. Рахіт. Гіпервітаміноз вітаміну D. Гіпокальціємічний синдром. Аномалії конституції	15	4	6	6 (2+4)
11	Гострі розлади травлення у дітей раннього віку. Хронічні розлади травлення	13	2	6	6 (2+4)
12	Підсумкове заняття з модуля ІІІ.	4	-	6	
	Модуль ІV . Захворювання внутрішніх органів				
13	Захворювання органів травного каналу в дітей старшого віку. Гельмінтози	13	2	6	6 (2+4)
14	Захворювання органів дихання	13	2	6	6 (2+4)
15	Захворювання серцево-судинної системи	13	2	6	4 (2+2)
16	Захворювання сечової системи		2	6	

17	Підсумковий залік	4		6	
	Всього за семестр		**18**	**72**	**42 (14+28)**
19	Захворювання ендокринної системи	10	2	6	6 (2+4)
20	Захворювання системи крові	12	4	6	6 (2+4)
21	Підсумкове заняття з модуля IV.	4	-	6	-
	Модуль V. Інфекційні хвороби.				
22	Туберкульоз у дітей	12	2	6	4 (2+2)
23	Гострі респіраторні вірусні інфекції. Грип. Парагрип. Аденовірусна інфекція	12	2	6	4 (2+2)
24	Дифтерія. Кашлюк	12	2	6	3 (1+2)
25	Менінгококова інфекція. Скарлатина.	12	2	6	2(1+1)
26	Кір. Краснуха	8	2	6	1 (0+1)
27	Підсумковий семестровий залік	4		4	
	Всього за семестр		**16**	**52**	**30 (10+20)**
29	Функціональні обов'язки медичної сестри стаціонару та поліклініки.	8		6	2 (0+2)
30	Функціональні обов'язки медичної сестри ДНЗ та школи.	8		6	2 (0+2)
31	Вітряна віспа. Паротитна інфекція.	11	2	6	2 (0+2)
32	Кишкові інфекції	20	2	6	4 (2+2)
33	Вірусний гепатит. Поліомієліт. ВІЛ-інфекція/СНІД	29	2	6	4 (2+2)
34	Підсумкове заняття з модуля V.	4	-	6	-
	Модуль VI. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі та в стаціонарі.				
35	Невідкладна допомога на догоспітальному етапі та в стаціонарі. Охорона праці в галузі	55	4	12	28 (6+22)
36	Підсумкове заняття з модуля VI.	4		4	
	Всього за семестр		**10**	**52**	**44 (10+34)**
	Усього	**390**	**56**	**212**	**96**

Тематичний план лекцій 2 курс навчання III семестр

№ п/п	**Тема занять**	**Кількість годин**
	Модуль I: Здорова дитина.	
1.	Вступ. Основні завдання та організація педіатричної служби в Україні Періоди дитячого віку. Фізичний розвиток дитини.	2
2.	Нервово-психічний розвиток дитини	2
3.	Вигодовування грудної дитини. Природне вигодовування.	2
4.	Змішане та штучне вигодовування. Харчування дітей, старших однорічного віку.	2
	Кількість годин за модуль I	**8**
	Модуль II: Неонатологія.	
3.	АФО доношеної новонародженої дитини та догляд за нею.	2

4.	АФО недоношеної новонародженої дитини та догляд за нею.	2
	Усього за семестр:	**12 год.**

2 курс навчання IV семестр

1.	Хвороби новонароджених, пов'язані з проблемами інфікування.	2
2.	Хвороби новонароджених пов'язані з пологовими проблемами. Гемолітична хвороба новонароджених.Асфіксія новонароджених.	2
	Кількість годин за модуль II	**8**
	Модуль III: Хвороби дітей раннього віку.	
3.	Гіповітаміноз. Рахіт. Гіпервітаміноз. Спазмофілія.	2
4	Аномалії конституції	2
4.	Гострі та хронічні розлади травлення у дітей раннього віку.	2
	Кількість годин за модуль III	**6**
	Модуль IV: Захворювання внутрішніх органів	
5.	Захворювання органів травного каналу в дітей старшого віку. Гельмінтози.	2
6.	Захворювання органів дихання.	2
7.	Захворювання серцево-судинної системи.	2
8.	Захворювання сечової системи.	2
	Усього за семестр:	**18год.**

3 курс навчання V семестр

1.	Захворювання ендокринної системи.	2
2.	Захворювання системи крові:залізодефіцитна анемія, лейкоз.	2
3.	З-я системи крові: тромбоцитопенія, геморагічний васкуліт гемофілія	2
	Кількість годин за модуль IV	**14**
	Модуль V: Інфекційні хвороби	
4.	Туберкульоз у дітей.	2
5.	ГРВІ. Грип. Парагрип. Аденовірусна інфекція.	2
6.	Дифтерія. Кашлюк.	2
7.	Менінгококова інфекція. Скарлатина.	2
8.	Кір. Краснуха.	2
	Усього за семестр:	**16 год.**

3 курс навчання VI семестр

1.	Вітряна віспа. Паратитна інфекція.	2
2.	Кишкові інфекції.	2
3.	Вірусний гепатит. Поліомієліт. ВІЛ-інфекція/СНІД.	2
	Кількість годин за модульV:	**14**
	Модуль VI: Невідкладні стани у дітей.	
4.	Невідкладна допомога на догоспітальному етапі та в стаціонарі.	2
5.	Невідкладна допомога на догоспітальному етапі та в стаціонарі. Охорона праці в галузі.	2
	Кількість годин за модуль VI "Невідкладні стани у дітей."	4
	Усього за семестр:	**10 год.**
	Усього за курс:	**54 год.**

Тематичний план практичних занять

2 курс навчання III семестр

№ п/п	**Тема занять**	**К-сть годин**

Модуль І "Здорова дитина".		
1.	Вступ. Періоди дитячого віку. Фізичний розвиток дитини.	4
2.	Нервово-психічний розвиток дитини.	4
3.	Анатомо-фізіологічні особливості органів і систем у дітей	4
4.	Природне вигодовування. Прикорм, правила введення прикорму.	4
5	Штучне та змішане вигодовування.	4
6	Харчування дітей,старших за 1 рік	4
7.	АФО доношеної новонародженої дитини	4
8.	АФО недонощеної новонародженої дитини	4
9.	Підсумкове заняття з модуля І " Здорова дитина**.** "	4
	Усього за семестр:	**36 год**.

2 курс навчання IV семестр

Модуль ІІ "Неонатологія"		
1.	АФО шкіри. Гнійно – септичні захворювання шкіри. Омфаліт. Сепсис	6
2.	Асфіксія новонароджених. Первинна реанімація.	6
3.	Гемолітична хвороба новонародженого. Пологові травми.	6
4.	Підсумкове заняття з модуля ІІ "Неонатологія"	6
	Кількість годин на змістовий модуль ІІ "Неонатологія"	**32 год.**
	Модуль ІІІ: "Хвороби дітей раннього віку".	
5.	Рахіт. Гіпокальціємічний синдром. Аномалії конституції	6
6.	Гострі розлади травлення. Хронічні розлади травлення	6
7.	Підсумкове заняття з модуля ІІІ " Хвороби дітей раннього віку**.** "	6
Кількість годин за модуль ІІІ "Хвороби дітей раннього віку"		**18 год.**
Модуль ІV "Захворювання внутрішніх органів"		
8.	АФО травної системи.Захворювання органів травлення Стоматити. Гельмінтози.	6
9.	АФО органів дихання. Захворювання верхніх дихальних шляхів та нижніх дихальних шляхів	6
10	АФО серцево-судинної системи. Природжені вади розвитку серця. Ревматична лихоманка.	6
11	АФО сечостатевої системи. Пієлонефрит. Гломерулонефрит.	6
12.	Підсумкове заняття	6
	Усього за семестр:	**72 год.**

3 курс навчання V семестр

1.	АФО і захворювання ендокринної системи. Захворювання щитоподібної залози.ЦД. Невідкладна допомога при гіпо- та гіперглікемічній комі.	4
2.	АФО системи крові. Захворювання системи крові: Анемії, лейкоз. тромбоцитопенія, геморагічний васкуліт гемофілія	8
3.	Підсумкове заняття з модуля IV "Захворювання дітей старшого віку"	4
Кількість годин за модуль IV		**48 год.**
Модуль V: Інфекційні хвороби		
4.	Туберкульоз у дітей. Профілактика туберкульозу.	6

1.	АФО і захворювання ендокринної системи. Захворювання щитоподібної залози.ЦД. Невідкладна допомога при гіпо- та гіперглікемічній комі.	4
2.	АФО системи крові. Захворювання системи крові: Анемії, лейкоз. тромбоцитопенія, геморагічний васкуліт гемофілія	8
3.	Підсумкове заняття з модуля IV "Захворювання дітей старшого віку"	4
Кількість годин за модуль IV		**48 год.**
10.	Гострі респіраторні вірусні інфекції.	6
12.	Дифтерія. Кашлюк	8
14.	Менінгококова інфекція. Скарлатина	8
16.	Кір. Краснуха.	4
17.	Підсумкове заняття - семестровий залік	4
	Усього за семестр:	**52 год.**

3 курс навчання VI семестр

1.	Вітряна віспа. Паратитна інфекція.	6
2.	Кишкові інфекції.	6
3.	Поліомієліт.Вірусний гепатит.	6
4.	ВІЛ інфекція/СНІД.	6
5.	Підсумкове заняття з модуля V "Інфекційні хвороби."	6
Кількість годин за модуль V		**66 год.**
Модуль VI "Невідкладні стани у дітей."		
11.	Оцінка стану дитини при невідкладних станах. Невідкладна допомога при недостатності кровообігу, дихальній недостатності.	6
13.	Невідкладна допомога дітям при гіпертермічному, судомному та алергічному синдромах.	6
14.	Невідкладна допомога дітям при токсикозі з ексикозом та коматозних станах.	6
15.	Підсумкове заняття з модуля VI "Невідкладні стани у дітей."	4
	Кількість годин за модуль VI	**22 год.**
	Усього за семестр:	**52 год.**
	Усього за курс:	**186 год.**

Тематичний план самостійної роботи студентів

№п/п	**Теми програми**	**Всього годин 137**	**Форма контролю**

1.	Основні етапи розвитку педіатрії. Складання етапів розвитку педіатрії	2	Підготовка доповідей, презентацій.
2.	Нервово-психічний розвиток дитини віком до і після року. Оцінювання нервово-психічного розвитку	6 5	Підготовка доповідей, презентацій, роз'язання задач
3	Патронаж новонародженої дитини. Відпрацювання елементів догляду за нею	5 6	Підготовка доповідей,. презентацій, роз'язання задач.
4	Спостереження за недоношеними дітьми на дільниці. Відпрацювання навичок догляду за ними	5 5	Підготовка доповідей, презентацій.
6	Санітарно-освітня робота медсестри з питань пропагування природного вигодовування. Оформлення санбюлетеня	4	Підготовка доповідей, мультимед. презентацій, оформлення санбюлетня.
7	Харчування майбутньої мами. Складання меню	2 6	Підготовка доповідей, складання меню
10	Проблеми інфекцій у сучасній неонатології з позиції доказової медицини. Опрацювання медичної літератури, елементів діагностики та догляду за дитиною	4 2	Підготовка доповідей, мультимед. презентацій, санбюлетенів
12	Проведення бесіди з батьками про профілактику гіповітамінозів. Складання тез бесіди	2	Підготовка доповідей, презентацій.
13	Водорозчинні та жиророзчинні вітаміни, їх вплив на організм дитини. Створення ситуаційних задач та їх розв'язання	2 3	Підготовка доповідей, презентацій.
14	Надання невідкладної допомоги дітям при алергійних станах	2 2	Підготовка доповідей, презентацій, роз'язання задач.
17	Хронічні розлади травлення: паратрофія,гіпостатура.		Підготовка доповідей, презентацій.
18	Виразкова хвороба шлунку та 12-ти палої кишки,ДЖВШ у дітей.	4 4	Підготовка доповідей,. презентацій, роз'язання задач.
19	Гастродуоденіт,ентероколіт,коліт у дітей.	3	Підготовка доповідей, презентацій.
20	Деонтологічні аспекти медсестри гематологічного відділення. Виконання практичних навичок міжособового спілкування, психологічна підготовка дитини, дотримання правил етики та деонтології	2	Підготовка доповідей,презентацій,
22	Фізичне виховання та загартовування дітей. Методика проведення масажу та гімнастики, заходи, спрямовані на загартовування дітей раннього віку	4	Підготовка доповідей,. презентацій, роз'язання задач.
23	Харчування дітей старших однорічного віку. Повноцінність та раціональність харчування. Складання меню-розкладки в дитячих дошкільних закладах	2 2 4	Підготовка доповідей,. презентацій, роз'язання задач.
24	Бронхіальна астма. Медсестринський процес. Відпрацювання методики діагностики та догляду за дитиною	3	Підготовка доповідей, презентацій.
25	Гостра ниркова недостатність. Невідкладна допомога. Відпрацювання практичних навичок	2 1	Підготовка доповідей, презентацій.

26	Вегето-судинна дисфункція (ВСД), медсестринський процес. Складання алгоритмів обстеження дитини при цій патології та відпрацювання практичних навичок догляду	1 1	Підготовка доповідей,. презентацій, роз'язання задач.
28	Анатомо-фізіологічні особливості ендокринної системи у дітей раннього віку	2	Підготовка доповідей, презентацій.
29	Захворювання щитоподібної залози. Гіпотиреоз природжений і набутий. Проблеми. Розпізнавання гіпотиреозу в перші місяці життя дитини	2 1	Підготовка доповідей,. презентацій, роз'язання задач.
31	Ожиріння — основні форми. Дійсні та супутні проблеми. Відпрацювання навичок обстеження та реалізація медсестринських втручань	1 2	Підготовка доповідей,. презентацій, роз'язання задач.
32	Спадкові гіпо- і апластичні анемії. Медсестринський процес при цій патології.	5	Підготовка доповідей, презентацій.
33	Надання невідкладної допомоги дітям при носовій,легеневій,шлунково-кишковій кровотечі,гемартрозі.	3 1	Підготовка доповідей, презентацій.
34	Умовний поділ дитячого віку за гематологічними показниками: новонароджені, діти грудного і старшого віку. Складання диференціальної таблиці для різних вікових груп	1 1	Підготовка доповідей, презентацій.
36	Загальна характеристика інфекційної хвороби — її періоди.	2	Підготовка доповідей, презентацій.
37	Історія розвитку туберкульозу	3	
38	Коротка характеристика позалегеневого туберкульозу. Виконання алгоритмів практичних навичок щодо дотримання особистої гігієни, ранньої діагностики цієї патології, догляду за дітьми		Підготовка доповідей,. презентацій, роз'язання задач.
39	Рідкісні клінічні форми дифтерії: дифтерія очей, вуха, носа, зовнішніх статевих органів, шкіри		Підготовка доповідей, презентацій.
40	Народні методи профілактики гострих респіраторних вірусних інфекцій. Відпрацювання практичних навичок приготування відварів, настоянок		Підготовка доповідей,. презентацій, роз'язання задач.
41	Нейротоксикоз. Медсестринський процес.		Підготовка доповідей, презентацій.
42	Опрацювання наказів МОЗ України щодо профілактики інфекційних захворювань у дітей		Підготовка доповідей, презентацій.
43	Краснуха і вагітність.		Підготовка доповідей, презентацій.
44	Диференціальна діагностика елементів висипань характерних для повітряно-краплинних інфекцій. Складання порівняльної таблиці		Підготовка доповідей, презентацій.
45	Термін ізоляції та карантину пацієнтів з інфекційними хворобами. Складання порівняльної таблиці		Підготовка доповідей, презентацій.
46	Менінгококова інфекція:опрацювання діючих наказів МОЗ України .		Підготовка доповідей, презентацій.
47	Сальмонельоз у дітей. Визначення, етіологія, епідеміологія.		Підготовка доповідей, презентацій.

48	Колі-інфекція у дітей. Визначення, етіологія, епідеміологія.		Підготовка доповідей, презентацій.
50	Особливості роботи медсестри в кабінеті інфекційних захворювань враховуючи нові накази, інструкції МОЗ України		Підготовка доповідей, презентацій.
51	Сучасні погляди на вакцинацію. Показання та протипоказання. Виконання щеплень		Підготовка доповідей,. презентацій, відпрацювання прак.навичок

ЗМІСТ

Розділ 1. Здорова дитина

Тема 1. Вступ. Основні завдання та організація педіатричної служби в Україні. Періоди дитячого віку, їх характеристика.

ЛЕКЦІЯ

Педіатрія — наука про здорову й хвору дитину. Основні етапи розвитку педіатрії. Видатні вчені — засновники педіатрії. Внесок українських вчених у розвиток педіатрії (С.Х. Хотовицький, О.М. Хохол, В.Г. Балабан, І.М. Руднєв, А.А. Кисіль, С.І. Ігнатов, П.М. Гудзенко, О.М. Лук'янова, П.С. Мощич, В.М. Сидельников).

Основні закони, спрямовані на поліпшення охорони здоров'я матері та дитини.

Система організації медичної допомоги дитині. Дитячі лікувально-профілактичні та навчально-виховні заклади.

Етика, деонтологія та професійні якості фельдшера.

Періоди дитячого віку та їх характеристика. Доцільність розподілу на періоди у зв'язку з вимогами щодо виховання здорової дитини, профілактики хвороб, діагностики та лікування.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Ознайомлення з організацією роботи дитячого дошкільного закладу. Огляд дітей різних вікових груп. Принципи організації режиму для дітей різних вікових груп. Різні методи загартування.

Підбір іграшок для дітей різного віку.

Практичні навички:

- ознайомлення з режимом дня дітей різних вікових груп;

САМОСТІЙНА РОБОТА

Система організації медичної допомоги дитині. Дитячі лікувально-профілактичні та навчально-виховні заклади. Медична документація дитячої поліклініки та стаціонару.

Характеристика періодів дитячого віку.

Тема 2. Фізичний та нервово-психічний розвиток дитини.

ЛЕКЦІЯ

Безумовні рефлекси новонародженої дитини. Формування умовних рефлексів. Розвиток мовлення у дітей. Вплив умов навколишнього середовища, харчування, захворювань і виховання на розвиток умовно-рефлекторної діяльності дитини.

Значення процесу гри в пізнанні дітьми навколишнього середовища. Розвиток статичних і моторних функцій у дітей першого року життя і старших. Розвиток органів чуття.

Закономірності росту дитячого організму. Приріст маси тіла за перший рік життя, до 10 років, після 10 років.

Збільшення зросту за перший рік життя, до 4 років, після 4 років.

Збільшення окружності голови і грудної клітки. Формули для визначення маси тіла та зросту.

Пропорції тіла дитини та їх зміни залежно від віку.

Вплив різних чинників на фізичний розвиток дитини.

Психомоторний розвиток дитини. Критерії оцінювання психо-моторного розвитку у дітей різного віку.

Значення режиму, виховання та догляду для гармонійного розвитку психічної та моторної діяльності дитини. Вплив навколишнього середовища на гармонійний розвиток психічної та моторної діяльності дитини.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Огляд дітей різного віку. Зважування, вимірювання зросту, окружності голови і грудної клітки. Реєстрація результатів.

Оцінювання фізичного розвитку дітей за даними антропометрії. Визначення маси тіла й зросту за формулами. Використання сигмальних та центильних таблиць.

Оцінювання психомоторного розвитку дітей різних вікових груп.

Ознайомлення з режимом дня дітей різних вікових груп, різними методами загартування.

Практичні навички:

- зважування дітей, вимірювання зросту, окружності грудної клітки, голови;
- розрахунок маси тіла й зросту в різні вікові періоди;
- оволодіння методикою загартовування;
- ознайомлення з методикою масажу та гімнастики.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Уявлення про акселерацію. Роль фізичного виховання для гармонійного розвитку дитини.

Тема 3. Анатомо-фізіологічні особливості органів і систем у дітей

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Оцінювання анатомо – фізіологічних особливостей органів і систем у дітей різного віку.

Огляд дітей різного віку. Зважування, вимірювання зросту, окружності голови і грудної клітки. Реєстрація результатів.

Оцінювання фізичного розвитку дітей за даними антропометрії. Визначення маси тіла й зросту за формулами.

Оцінювання психомоторного розвитку дітей різних вікових груп.

Ознайомлення з режимом дня дітей різних вікових груп, різними методами загартування.

Практичні навички: зважування, вимірювання зросту, окружності голови та грудної клітки. Запис результатів. Вимірювати температуру тіла, артеріальний тиск, частоту дихання, пульсу та робити їх графічний запис, оглядати шкіру та видимі слизові, оглядати на педикульоз і скабієс, вдягати та перевдягати дітей, робити розрахунок вікових норм артеріального тиску, маси тіла, зросту.

Тема 4. Вигодовування дитини грудного віку: природнє, змішане та штучне. Харчування дітей старшого віку.

ЛЕКЦІЯ

Основні принципи вигодовування дітей раннього віку (раціональність, збалансованість). Відповідність кількості, якості, режиму вигодовування до віку дитини, особливостей фізичного та розумового навантаження. Потреби в основних харчових інгредієнтах. Правильне співвідношення білків, жирів, вуглеводів. Дванадцять принципів підтримки грудного вигодовування.

Грудне вигодовування. Характеристика грудного вигодовування. Лактація. Хімічний склад молока в різні терміни лактації. Значення молозива для годування новонародженої дитини. Характеристика материнського молока. Складові частини грудного та коров'ячого молока. Переваги материнського молока.

Оцінювання грудного вигодовування. Техніка прикладання дитини до груді. Правила грудного вигодовування. Достовірні ознаки недостатнього отримування дитиною грудного молока. Принципи успішного грудного вигодовування на сучасному етапі.

Режим годування. Визначення орієнтовної добової кількості молока. Розрахунок орієнтовної разової порції молока. Протипоказання та утруднення під час грудного вигодовування. Відлучення від груді.

Дієта та режим жінки-годувальниці. Гіпогалактія, профілактика та лікування. Профілактика маститу.

Штучне вигодовування, його характеристика. Показання для переведення дитини на штучне вигодовування. Правила штучного вигодовування. Різні групи сумішей для штучного вигодовування. Введення підгодовування.

Змішане вигодовування, його характеристика. Показання до змішаного вигодовування. Призначення догодовування. Правила змішаного вигодовування.

Критерії оцінювання штучного та змішаного вигодовування.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Визначення орієнтовної добової кількості їжі та частоти годувань на добу в різних вікових групах.

Розрахунок основних харчових інгредієнтів та енергетичної цінності основних продуктів харчування дітей різного віку, які перебувають на грудному, штучному та змішаному вигодовуванні. Складання схем різних видів вигодовування дітей віком до одного року.

Корекція штучного і змішаного вигодовування.

Ознайомлення з харчоблоком у дитячій лікарні. Участь у годуванні грудних дітей, підготовка до годування, годування з ложки, чашки. Спостереження за дітьми після годування.

Маркування посуду. Зберігання молочних сумішей. Виписування порційника. Складання схем годування.

Ознайомлення з роботою кухні в дитячому садку (або з роботою молочної кухні).

Підготовка дітей до годування, участь у годуванні. Вивчення меню-розкладки та складання меню для дітей різних вікових груп. Визначення енергетичної цінності (калорійності) меню.

Миття й зберігання посуду. Виписування рецептів на молочну кухню.

Техніка готування каші, овочевого і фруктового пюре, соків, сиру.

Практичні навички:

- розрахунок орієнтовної добової кількості їжі дитині першого року життя;
- складання схем годування дітей першого року життя і меню для дітей віком після року;
- введення догодовування і підгодовування;
- технологія приготування страв підгодовування;
- розрахунок основних харчових інгредієнтів та енергетичної цінності продуктів харчування;
- підготовка сумішей до годування;
- годування дітей з чашки, ложкою;
- оброблення посуду.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Дієта матері-годувальниці. Дієтичні столи.

Харчування дітей віком після року. Повноцінність і раціональність харчування. Приблизні добові норми основних речовин для дітей віком 1—6 років та дітей шкільного віку. Частота годувань. Розподіл харчових продуктів за енергетичною цінністю (у відсотках). Раціональне харчування дітей. Різноманітний асортимент харчування в дитячих закладах. Добові норми основних поживних речовин та енергетичної цінності.

Консервовані продукти, рекомендовані для харчування дітей.

Тема 5. Підсумкове заняття з Модуля І «Здорова дитина».

Анатомо – фізіологічні особливості органів і систем у дітей. Організацію роботи дошкільного закладу. Медсестринське обстеження дітей різних вікових груп. Періоди дитячого віку та їх характеристику. Особливості фізичного та нервово-психічного розвитку дитини. Природнє вигодовування. Принципи грудного вигодовування, сучасне ведення лактації. Переваги грудного молока над коров'ячим. Розрахунок добової та разової кількості їжі. Режим харчування. Прикорм, правила і термін введення прикорму. Терміни введення окремих продуктів в раціон дитини. Визначення штучного та змішаного годування, добової кількості їжі різними методами та кратності годувань на добу, для дітей різного віку, які перебувають на грудному, змішаному та штучному вигодовуванні, техніку годування, з ложечки, пляшечки. Види й методи змішаного вигодовування. Профілактику гіпогалактії. Види молочних сумішей. Особливості харчування дітей старшого віку.

Практичні навички: оцінювати загальний стан дитини в залежності від її віку. Оцінювати фізичний розвиток дитини в залежності від її віку (проводити розрахунки належної маси тіла і зросту дитини). Проводити огляд, антропометрію, пальпацію, перкусію, аускультацію, збирати анамнез. Оцінювати шкіру, підшкірну основу, кісткову, м'язеву систему. Підраховувати частоту пульсу і дихальних рухів, вимірювати температуру тіла і артеріальний тиск. Оцінювати нервово-психічний розвиток дитини (етапи розвитку моторики, емоцій, мови) в залежності від її віку.

Розділ 1. Неонатологія

Тема 6. Анатомо-фізіологічні особливості новонародженої дитини та догляд за нею

ЛЕКЦІЯ

Характеристика доношеної новонародженої дитини. Зовнішні ознаки та фізіологічна зрілість органів і систем. Оцінювання стану дитини за шкалою Апгар. Анатомо-фізіологічні особливості шкіри, підшкірної основи, м'язової, нервової, дихальної, серцево-судинної систем, органів чуття, системи травлення, крові, печінки, органів сечовиділення.

Організація середовища й догляду за новонародженою дитиною згідно з чинними наказами. Дотримання правил асептики та антисептики.

Кроки теплового ланцюжка. Спільне перебування породіллі й новонародженої дитини в палаті.

Догляд за пуповинним залишком, пупковою ранкою. Догляд за шкірою. Вакцинація новонароджених проти туберкульозу, гепатиту В.

Фізіологічні стани новонароджених: фізіологічна втрата маси тіла, фізіологічна жовтяниця, фізіологічна еритема, токсична еритема, транзиторна гарячка, статевий криз, сечокислий інфаркт нирок, транзиторний дисбактеріоз і транзиторний катар кишок.

Правила виписування дитини з пологового будинку. Перший патронаж новонародженої дитини, його зміст і завдання.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Проведення першого туалету новонародженої дитини. Послідовність дій під час здійснення медичного догляду за здоровою новонародженою дитиною: викладання дитини на живіт матері, обсушування голови і тіла, одягання дитини, перетискання та перерізування пуповини, перше раннє прикладання до грудей матері, вимірювання температури тіла, профілактика офтальмії, клемування пуповини, антропометрія, оформлення документації, вдягання дитини, переведення до палати спільного перебування матері і дитини з дотриманням умов теплового ланцюжка.

Оцінювання стану новонародженої дитини. Щоденний туалет: догляд за шкірою і слизовими оболонками, підмивання, проведення гігієнічної ванни. Вдягання (сповивання) немовлят. Вигодовування новонароджених. Ознайомлення з технікою вакцинації проти туберкульозу, гепатиту В. Догляд за немовлям у домашніх умовах.

Ознайомлення з відділенням спільного перебування матері і дитини пологового будинку. Обладнання палат. Вимоги до персоналу щодо дотримання санітарно-гігієнічного режиму. Огляд дітей та оцінювання їхнього стану. Оцінювання стану шкіри, підшкірної основи, пуповинного залишку, пупкової ранки, фізіологічних станів. Участь у догляді за новонародженими дітьми.

Підготовка дітей до годування. Вдягання та сповивання новонароджених. Виписування з пологового будинку. Заповнення документації. Проведення першого патронажу новонародженої дитини.

Практичні навички:

проведення першого туалету новонародженої дитини;

визначення маси тіла, зросту, вимірювання окружності голови та грудної клітки;

ранковий туалет новонародженої дитини; туалет шкіри: підмивання, профілактика попрілостей; ранковий туалет слизових оболонок;

туалет залишку пуповини, пупкової ранки;

вимірювання температури тіла, реєстрація даних;

проведення гігієнічної ванни;

проведення вакцинації БЦЖ і проти гепатиту В;

заповнення документації;

вдягання дитини.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Характеристика періоду адаптації новонароджених.

Організація роботи відділення новонароджених дітей.

Тема 7. Анатомо-фізіологічні особливості недоношеної дитини та догляд за нею

ЛЕКЦІЯ

Визначення недоношеності та її причини. Клінічна характеристика недоношеної дитини. Зовнішні ознаки, функціональна незрілість, особливості центральної нервової системи, легень, серцево-судинної і травної систем, гемопоезу та реактивності організму.

Особливості перебігу фізіологічних станів. Організація середовища та принципи виходжування недоношених дітей. Етапність виходжування. Методи зігрівання недоношених дітей. Профілактика вторинної асфіксії. Вигодовування недоношених з урахуванням віку, маси тіла під час народження, ступеня зрілості, загального стану. Техніка годування. Добова та разова кількість молока. Потреба в основних харчових інгредієнтах. Профілактика гіпотрофії, рахіту, анемії. Особливості фізичного та психомоторного розвитку. Основні принципи диспансеризації недоношених дітей.

Догляд за недоношеною дитиною в домашніх умовах.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Ознайомлення з відділенням по виходжуванню недоношених дітей. Обладнання палат. Вимоги до персоналу відділення. Санітарно-гігієнічний режим відділення.

Огляд недоношених дітей. Оцінювання стану. Визначення ступеня недоношеності. Участь у догляді за недоношеною дитиною. Зігрівання. Годування.

Практичні навички:

зважування, вимірювання зросту, окружності голови та грудної клітки;
ранковий туалет недоношеної дитини;
туалет пупкової ранки;
проведення гігієнічної ванни;
методика зігрівання в кувезі, за допомогою методу «Мама-кенгуру»;
методика годування через зонд або з чашечки;
вимірювання температури тіла, графічний запис;
користування кувезом.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Організація роботи відділення недоношених дітей.

Тема 8. Пологові травми. Асфіксія новонароджених. Гемолітична хвороба новонароджених

ЛЕКЦІЯ

Пологові травми. Загальні уявлення про причини, симптоми, лікування дитини. Догляд при кефалогематомі, ушкодженні м'язів і ураженні периферійної нервової системи. Поняття про чинники ризику і причини внутрішньочерепної пологової травми, основні клінічні симптоми порушень гемодинаміки головного мозку і крововиливів. Принципи лікування. Догляд: охоронний та температурний режим, вигодовування, застосування міхура з льодом, спостереження за основними фізіологічними показниками роботи внутрішніх органів, підготовка дитини до комп'ютерної томографії головного мозку. Профілактика ушкоджень під час пологів.

Поняття про фактори ризику і причини асфіксії. Визначення ступеня тяжкості асфіксії за шкалою Апгар. Комплексний метод реанімації. Догляд за дитиною після реанімаційних заходів і профілактика вторинної асфіксії.

Уявлення про причини, патогенез, клінічні форми, симптоматику, лабораторну діагностику гемолітичної хвороби новонароджених.

Значення антенатального патронажу в профілактиці захворювання.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Оцінювання стану новонародженого. Догляд за дітьми з пологовими травмами, асфіксією, гемолітичною хворобою. Користування електровідсмоктувачем, екстракторами. Оксигенотерапія. Користування кувезом. Годування через зонд, з чашечки. Особливості введення лікарських препаратів у порожнину рота, у свічках, підшкірно, внутрішньо-венно, внутрішньо-м'язово (на муляжі).

Показ новонароджених з різними захворюваннями. Огляд, об'єктивне обстеження немовлят. Оцінювання стану хворої новонародженої дитини. Заповнення карти хвороби стаціонарного хворого.

Виконання призначень лікаря (введення лікарських засобів у порожнину рота, парентерально).

Практичні навички:

годування дитини з чашки, ложкою, через зонд;
введення лікарських засобів у порожнину рота, у свічках;
відсмоктування слизу з верхніх дихальних шляхів;
проведення ін'єкцій внутрішньо-м'язово, внутрішьо-венно, підшкірно;
закапування крапель в очі, ніс, вухо;
проведення штучної вентиляції легень і закритого масажу серця;
допомога при судомах.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Геморагічна хвороба новонароджених. Догляд за дітьми при хворобах новонароджених.

Диференційна діагностика різних клінічних форм.

Тема 9. Захворювання новонароджених. Захворювання шкіри й пупкової ранки. Сепсис новонароджених

ЛЕКЦІЯ

Захворюваність і смертність новонароджених. Основні причини. Запобігання захворюваності. Зниження смертності. Принципи організації відділень патології новонароджених. Режим роботи відділень. Організація догляду: температурний режим, вигодовування, санітарно-протиепідемічний режим. Профілактика захворювань новонароджених.

Особливості шкіри і слизових оболонок у новонародженого. Поняття про етіологію захворювань шкіри і пупкової ранки неінфекційного та інфекційного походження. Основні клінічні

прояви попрілостей I, II, III ступенів, а також везикулопустульозу, пухирчатки, омфаліту. Принципи лікування.

Догляд при захворюваннях шкіри і пупка: проведення лікувальних ванн, оброблення шкіри і пупкової ранки антисептичними розчинами, загальний догляд за новонародженим.

Знання етіології сепсису, шляхів зараження. Малі форми сепсису. Клінічні форми: септицемія, септикопіємія. Симптоматика залежно від перебігу і фаз патологічного процесу. Особливості сепсису у новонароджених. Принципи лікування. Диспансерний облік.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Догляд за хворим новонародженим. Оброблення шкіри при попрілостях різного ступеня, за наявності елементів висипки. Оброблення пупка при простому омфаліті. Догляд за очима, носом, вушними раковинами. Закапування крапель в очі, ніс, вухо.

Відсмоктування слизу з верхніх дихальних шляхів. Застосування інгаляції киснем, користування медичною апаратурою.

Ознайомлення з організацією медичної допомоги хворим новонародженим і режимом роботи відділень патології новонароджених. Показ новонароджених з різними захворюваннями. Збирання анамнезу в матері хворої дитини. Аналіз симптомів захворювань. Об'єктивне обстеження хворих: огляд, пальпація, перкусія, аускультація.

Діагностика, диференційна діагностика.

Практичні навички:

оброблення шкіри та слизових оболонок;
проведення гігієнічної і лікувальної ванн;
вимірювання температури й графічний запис її;
вдягання (сповивання) дітей;
проведення оксигенотерапії;
відсмоктування слизу з верхніх дихальних шляхів;
туалет пупкової ранки при омфаліті;
закапування крапель в очі, ніс, вухо;
підготовка системи для краплинного введення рідини.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Внутрішньоутробні інфекції.

Диференційна діагностика різних клінічних форм.

Розділ 3. Захворювання дітей раннього віку

Тема 10. Рахіт. Гіпокальціємічний синдром (спазмофілія) у дітей раннього віку

ЛЕКЦІЯ

Вивчення етіології, симптоматики рахіту. Специфічне і неспецифічне лікування рахіту. Догляд за дитиною. Значення специфічної і неспецифічної профілактики рахіту.

Поняття про гіпервітаміноз.

Гіпокальціємічний синдром (спазмофілія) у дітей раннього віку. Латентна і явні (маніфестні) форми спазмофілії. Надання невідкладної допомоги при ларингоспазмі та еклампсії.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Огляд та обстеження дітей, хворих на рахіт. Збирання анамнезу в матері хворої дитини. Оцінювання стану дитини та виявлення симптомів захворювання. Розроблення схем профілактики та лікування дітей, хворих на рахіт. Розрахунок доз вітаміну D з метою профілактики та лікування. Участь у проведенні УФО, масажу і гімнастики. Особливості харчового режиму та догляду за дитиною, хворою на рахіт.

Огляд та обстеження дітей, хворих на спазмофілію. Збирання анамнезу в матері хворої дитини. Оцінювання стану дитини та виявлення симптомів захворювання. Надання невідкладної допомоги.

Практичні навички:

виявлення симптомів рахіту;
розрахунок доз вітаміну D з метою профілактики та лікування рахіту;
проведення лікувальної ванни;
надання допомоги при ларингоспазмі та еклампсії;
допомога під час фізіотерапевтичних процедур;
проведення масажу та гімнастики.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Ознайомлення з основними симптомами гіповітамінозів у дітей, з принципами їх лікування та профілактики.
Догляд за дітьми з рахітом.
Диференційна діагностика різних клінічних форм.

Тема 11. Аномалії конституції
ЛЕКЦІЯ

Характеристика різних форм аномалії конституції. Загальне уявлення про клінічні форми діатезу: ексудативно-катаральний, алергічний, лімфатико-гіпопластичний, нервово-артритичний.

Поняття про етіологію, патогенез, клінічні прояви різних форм аномалії конституції, особливості діагностики, методи лікування хворих. Догляд: особливості гіпоалергічної дієти, ведення харчового щоденника, проведення лікувальних ванн, застосування мішанок, мазей. Знання профілактики (антенатальної та постнатальної) захворювання. Диспансерний облік. Особливості імунізації.

Надання невідкладної допомоги при гострих алергійних станах (кропив'янка, набряк Квінке, анафілактичний шок).
НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Огляд та обстеження хворих дітей, оцінювання їхнього стану. Збирання анамнезу в матері хворої дитини. Аналіз причини захворювання. Призначення раціонального вигодовування, ретельного догляду за дитиною. Аналіз лікувальних процедур при різних формах аномалії конституції. Догляд за хворими на діатез.

Ознайомлення з роботою алергологічного кабінету та принципами диспансерного обліку дітей з аномалією конституції. Надання невідкладної медичної допомоги при гострих алергійних станах. Застосування в лікуванні методу специфічної гіпосенсибілізації.
Практичні навички:

виявлення симптомів діатезу у дітей;
складання меню для дітей з аномалією конституції;
ведення харчового щоденника;
оброблення шкіри в разі попрілостей, екземи;
проведення лікувальної ванни;
застосування мішанок, мазей, примочок;
роздавання лікувальних засобів;
проведення ін'єкцій;
надання невідкладної медичної допомоги при гострих алергійних станах у дітей (кропив'янка, набряк Квінке, анафілактичний шок).

САМОСТІЙНА РОБОТА
Диференційна діагностика різних клінічних форм.
Догляд за дітьми з аномаліями конституції.

Тема 12. Гострі розлади травлення у дітей раннього віку
ЛЕКЦІЯ

Частота й тяжкість гострих захворювань органів травлення, їх місце в структурі захворюваності та дитячій смертності. Загальна характеристика захворювань органів травлення у дітей раннього віку.

Класифікація захворювань травного каналу. Функціональні розлади травлення. Причини, симптоми, діагностика гострих розладів травлення. Роль інфекційного збудника у виникненні захворювань.

Кишковий токсикоз. Етіологія, патогенез. Синдром токсикозу з ексикозом. Клінічна картина, типи ексикозу (гіпотонічний, гіпертонічний, ізотонічний). Ступені зневоднення організму, перебіг захворювання. Діагностика, лікування хворих дітей, організація правильного режиму й ретельного догляду за ними. Профілактика захворювання.
НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Огляд хворих дітей та аналіз симптомів гострих розладів травлення. Збирання анамнезу в матері хворої дитини. Оцінювання стану хворої дитини. Визначення ступеня ексикозу.

Проведення оральної і парентеральної регідратації, розрахунок кількості рідини залежно від віку й ступеня зневоднення організму дитини.

Дозоване годування. Ведення листків годування і гідробалансу. Догляд за дитиною. Проведення гігієнічних заходів.

Огляд і реєстрація випорожнень. Збирання випорожнень для копрологічного та бактеріологічного дослідження.

Введення лікарських препаратів перорально та парентерально.

Практичні навички:

проведення оральної регідратації;
розрахунок кількості рідини залежно від віку й ступеня ексикозу;
складання схем годування;
годування грудних дітей;
ведення листка годування;
заповнення листка гідробалансу;
догляд за дитиною під час блювання;
реєстрація й оцінювання випорожнень;
введення лікарських засобів у порожнину рота;
допомога під час введення лікарських засобів парентерально;

САМОСТІЙНА РОБОТА

Диференційна діагностика різних клінічних форм.

Особливості харчування дітей з гострими розладами травлення.

Пілороспазм та пілоростеноз. Причини, клінічна картина. Диференційно-діагностичні ознаки пілоростенозу та пілороспазму. Лікування хворих дітей.

Тема 13. Хронічні розлади травлення. Гіпотрофія. Паратрофія

ЛЕКЦІЯ

Сучасні погляди на проблему хронічних розладів травлення. Уявлення про нормотрофію.

Гіпотрофія. Етіологія, патогенез. Природжена й набута гіпотрофія. Ступені пренатальної гіпотрофії. Клінічні прояви трьох ступенів постнатальної гіпотрофії. Визначення ступенів гіпотрофії. Відмінність клінічних проявів залежно від порушення в харчуванні дитини. Прогноз при гіпотрофії.

Дієтотерапія з урахуванням фази гіпотрофії й толерантності дитини до їжі. Інші методи лікування. Антенатальна та постнатальна профілактика гіпотрофій.

Паратрофія. Етіологія, клінічні прояви. Лікування хворих, профілактика захворювання. Організація правильного догляду за дитиною.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Огляд хворих дітей і аналіз симптомів гіпотрофії та паратрофії. Збирання анамнезу у матері хворої дитини. Оцінювання стану дитини. Визначення ступеня гіпотрофії.

Огляд і оцінювання випорожнень. Розрахунок енергетичної цінності їжі, білків, жирів і вуглеводів залежно від ступеня гіпотрофії.

Складання схеми годування хворої дитини. Годування дітей. Ведення листка годування.

Догляд за дитиною. Проведення гігієнічних заходів.

Введення лікарських засобів у порожнину рота, внутрішньом’язово, в свічках.

Допомога під час проведення фізіотерапевтичних процедур, масажу, гімнастики.

Практичні навички:

визначення ступеня гіпотрофії;
розрахунок енергетичної цінності їжі, білків, жирів, вуглеводів;
складання схем годування;
годування грудних дітей;
ведення листка годування;
введення лікарських засобів у порожнину рота, в свічках, внутрішньо-м’язово;
допомога під час проведення фізіотерапевтичних процедур;
участь у проведенні масажу, гімнастики;
участь у проведенні внутрішньовенних ін’єкцій;

САМОСТІЙНА РОБОТА

Диференційна діагностика різних клінічних форм.

Особливості харчування дітей з хронічними розладами травлення.

Розділ 4. Соматичні захворювання у дітей

Тема 14. Захворювання печінки, жовчних шляхів, підшлункової залози. Стоматити. Гельмінтози

ЛЕКЦІЯ

Захворювання жовчо-вивідних шляхів. Етіологія, патогенез, особливості клінічних проявів у дітей. Діагностика, диференційна діагностика. Лікування дітей, диспансерний нагляд. Профілактика захворювання.

Стоматити. Етіологія, клінічна картина стоматитів. Лікування, догляд за хворими, профілактика захворювання.

Гельмінтози. Поширення гельмінтозів серед дітей та їх вплив на організм дитини.

Аскаридоз, ентеробіоз. Характеристика гельмінтів. Шляхи зараження, клінічна картина, діагностика, лікування, профілактика.

Проведення санітарно-гігієнічних заходів у дитячих установах з метою профілактики гельмінтозів. Проведення санітарно-освітньої роботи серед дітей дошкільного та шкільного віку.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Огляд хворих дітей та клінічний аналіз історій хвороби різних патологій печінки й жовчних шляхів, підшлункової залози. Догляд за хворими.

Огляд хворих дітей зі стоматитом. Догляд за дітьми. Методи профілактики.

Спостереження за частотою й характером випорожнень, їх оцінювання та реєстрація. Збирання випорожнень для копрологічного, бактеріологічного аналізу, на яйця гельмінтів, матеріалу з періанальних складок на ентеробіоз.

Годування дітей і догляд за ними. Виконання медичних призначень.

Практичні навички:

оброблення слизової оболонки ротової порожнини при стоматиті;

збирання випорожнень для дослідження на гельмінти;

збирання матералу з періанальних складок на ентеробіоз;

САМОСТІЙНА РОБОТА

Диференційна діагностика різних клінічних форм.

Тема 15. Захворювання органів травлення в дітей старшого віку. Гострий гастрит. Хронічний гастрит. Виразкова хвороба. Дуоденіт

ЛЕКЦІЯ

Місце захворювань органів травлення в патології дітей старшого віку. Значення порушення режиму харчування, спадковості у виникненні захворювань.

Загальні уявлення про етіологію, клінічні прояви, діагностику, лікування гастритів, виразкової хвороби шлунка, дуоденіту. Особливості клінічних проявів у дітей. Диспансерний нагляд. Профілактика. Догляд за дітьми, підготовка до інструментальних методів дослідження шлунка та дванадцятипалої кишки.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Огляд хворих дітей і клінічний аналіз історій хвороб дітей із захворюванням органів травлення. Збирання анамнезу. Оцінювання стану дитини. Вивчення та аналіз дієтотерапії. Ознайомлення з методами лікування. Проведення зондування шлунка. Ознайомлення з гастродуоденофіброскопією, ультразвуковими, рентгенологічними та біохімічними методами дослідження. Проведення очисної, лікувальної клізм. Надання невідкладної допомоги при харчовому отруєнні.

Складання схем лікування.

Практичні навички:

пальпація живота;

промивання шлунка дітям різного віку;

надання невідкладної допомоги при харчовому отруєнні;

застосування очисної клізми.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Диференційна діагностика різних клінічних форм.

Тема 16. Захворювання органів дихання.

Захворювання органів дихання (верхніх дихальних шляхів). Гострий риніт, фарингіт, тонзиліт, епіглотит, ларингіт. Диференційна діагностика різних клінічних форм. ПМД при розладах дихання.

ЛЕКЦІЯ

Захворювання органів дихання та їх місце в патології дитячого віку, особливо в новонароджених і дітей грудного віку. Роль анатомо-фізіологічних особливостей дитячого віку в розвитку цих захворювань.

Гострий риніт, фарингіт, трахеїт, ларингіт. Етіологія, патогенез, клінічна картина. Особливості перебігу цих захворювань у дітей. Діагностика. Лікування, догляд за хворими. Профілактика.

Гострий стенозуючий ларинготрахїт (несправжній круп). Надання невідкладної допомоги. Епіглотит надання невідкладної допомоги.

Тонзиліт. Етіологія, патогенез, клінічні прояви. Діагностика.. Лікування хворих дітей, диспансерний нагляд. Профілактика захворювання.

Гострий бронхіт, бронхіоліт. Етіологія, патогенез, клінічні прояви. Особливості перебігу захворювань у дітей грудного віку. Діагностика, лікування, догляд за хворими, профілактика захворювань.

Гостра пневмонія. Етіологія, патогенез гострої пневмонії. Класифікація, форми, тяжкість перебігу в недоношених, новонароджених дітей. Діагностика. Лікування. Профілактика. Диспансеризація.

Бронхіальна астма. Характеристика захворювання. Роль спадкової схильності до алергійних захворювань у виникненні бронхіальної астми. Етіологія хвороби, патогенез. Класифікація бронхіальної астми, форми, тип, тяжкість, перебіг. Клінічні прояви бронхіальної астми. Ускладнення. Лікування на першому та другому етапах, залежно від ступеня тяжкості нападів, у післянападовий та міжнападовий періоди. Диспансерний нагляд. Профілактика.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА Захворювання органів дихання (верхніх дихальних шляхів). Гострий риніт, фарингіт, тонзиліт, епіглотит, ларингіт. Диференційна діагностика різних клінічних форм. ПМД при розладах дихання.

Огляд хворих дітей та клінічний аналіз історій хвороби різних захворювань органів дихання. Збирання анамнезу. Оцінювання стану дитини. Симптоматика, ускладнення та перебіг захворювань залежно від віку дитини. Вимірювання температури тіла, накладання зігрівального компресу на вухо, взяття мазка з носа й задньої стінки глотки на мікрофлору. Виконання лікарських призначень. Проведення інгаляцій. Невідкладна медична допомога при розладах дихання

Практичні навички:

вимірювання температури тіла, її графічний запис;
закапування крапель у ніс, вуха;
взяття мазків з носа та задньої стінки глотки на мікрофлору;
надання невідкладної медичної допомоги при розладах дихання

САМОСТІЙНА РОБОТА

Диференційна діагностика різних клінічних форм.
Видалення сторонніх тіл з верхніх дихальних шляхів.

Тема 17. Захворювання органів дихання (нижніх дихальних шляхів). Гострий бронхіт, бронхіоліт, пневмонія, бронхіальна астма. Диференційна діагностика різних клінічних форм. ПМД при розладах дихання.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Огляд хворих і клінічний аналіз історій хвороби дітей з різними захворюваннями органів дихання. Збирання анамнезу. Оцінювання стану дитини. Симптоматика, ускладнення та перебіг захворювань залежно від віку. Аналіз рентгенограм. Спостереження за характером кашлю та догляд за дитиною під час кашлю. Підрахунок кількості дихальних рухів. Взяття мазків з носа та задньої стінки глотки на мікрофлору.

Очищення дихальних шляхів (відсмоктування слизу й мокротиння). Вимірювання температури тіла. Виконання лікарських призначень. Складання схем лікування антибіотиками й розрахунок доз. Розведення та введення антибіотиків. Виконання інгаляцій та оксигенотерапії. Накладання гірчичників, проведення гірчичних обгортань.

Організація режиму й догляду за дітьми. Годування грудних дітей.

Надання невідкладної допомоги при дихальній недостатності різної етіології.

Практичні навички:

вимірювання температури тіла, її графічний запис;
підрахунок кількості дихальних рухів;
закапування крапель у вухо, носові ходи, кон’юнктивальний мішок;
відсмоктування слизу й мокротиння;
проведення оксигенотерапії;
розведення і введення антибіотиків;
допомога під час проведення фізіотерапевтичних процедур, інгаляцій, масажу, гімнастики;
надання невідкладної медичної допомоги при дихальній недостатності різної етіології

САМОСТІЙНА РОБОТА

Диференційна діагностика різних клінічних форм.
Надання невідкладної медичної допомоги при дихальній недостатності різної етіології

Тема 18. Захворювання серцево-судинної системи. Природжені вади серця і судин. Ревматична лихоманка.

ЛЕКЦІЯ

Природжені вади серця й судин. Частота природжених вад серця в дітей.

Несприятливі чинники, які впливають на ембріон і зумовлюють виникнення природжених вад серця. Класифікація. Фази клінічного перебігу. Клінічні прояви при дефекті міжшлуночкової перегородки, відкритій артеріальній протоці, тетраді Фалло. Прогноз. Ускладнення вад серця. Сучасні методи діагностики та лікування.

Невідкладна допомога в разі критичних станів. Диспансеризація. Догляд за дитиною. Профілактика.

Ревматична лихоманка. Етіологія. Патогенез. Класифікація ревматизму. Клініко-анатомічні характеристики уражень серця та інших органів і систем. Характер перебігу. Недостатність кровообігу. Клінічні прояви міокардиту, ендокардиту, перикардиту, поліартриту, малої хореї.

Клінічна, лабораторна та інструментальна діагностика уражень серця, суглобів, нервової системи. Поетапне лікування хворих на ревматизм. Догляд за хворими. Прогноз. Диспансерний нагляд. Первинна і вторинна профілактика.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Огляд хворих дітей з природженими вадами серця. Клінічний аналіз історій хвороби. Збирання анамнезу. Оцінювання стану дитини. Підрахунок частоти пульсу, визначення його властивостей. Спостереження за пульсом. Вимірювання артеріального тиску та його оцінювання. Облік випитої та виділеної рідини. Аналіз лікарських призначень.

Клінічний аналіз історій хвороб.

Визначення фази ревматизму та ступеня недостатності кровообігу. Огляд дітей, хворих на ревматизм.

Догляд за хворими дітьми. Дотримання дієти при захворюваннях серцево-судинної системи. Годування тяжкохворих дітей.

Розрахунок доз медикаментозних препаратів. Застосування кисню. Взяття крові з вени для біохімічного дослідження. Ознайомлення з роботою ревматологічного кабінету поліклініки. Надання невідкладної допомоги в разі непритомності й колапсу.

Практичні навички:

підрахунок частоти пульсу й визначення його властивостей;
вимірювання артеріального тиску, реєстрація даних;
облік випитої, введеної й виділеної рідини;
організація лікувально-охоронного режиму;
розрахунок доз лікарських препаратів;
розведення і введення антибіотиків;
проведення підшкірних і внутрішньом’язових ін’єкцій;
взяття крові з вени для біохімічного дослідження;
допомога під час проведення фізіотерапевтичних процедур, масажу, гімнастики.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Диференційна діагностика різних клінічних форм.

Догляд за дітьми з вадами серця та ревматичною лихоманкою.

Тема 19. Захворювання системи крові. Анемія. Лейкоз.

ЛЕКЦІЯ

Анемія, її характеристика. Класифікація за етіопатогенетичними принципами. Етіологія. Патогенез. Клінічні прояви та гемограми в разі легкої й тяжкої форм дефіцитної анемії. Особливості цих форм анемії в недоношених дітей. Діагностика. Лікування. Профілактика антенатальна й постнатальна. Роль фельдшера в профілактиці анемії в дітей раннього віку.

Лейкоз. Характеристика захворювання. Етіологія. Патогенез. Класифікація. Клінічні прояви різних періодів гострого лейкозу. Діагностика. Особливе значення пункції кісткового мозку. Сучасні методи лікування. Прогноз. Диспансерний нагляд.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Огляд хворих дітей. Клінічний аналіз історій хвороби та гемограм різних захворювань системи крові. Збирання анамнезу. Оцінювання стану дитини. Виконання лікарських призначень. Організація суворого ліжкового режиму. Догляд за хворими дітьми. Дотримання дієти. Годування тяжкохворих дітей. Введення препаратів заліза, глюкокортикостероїдів, гіпосенсибілізувальних засобів, цитостатиків. Участь у проведенні гемотрансфузій. Надання невідкладної медичної допомоги при кровотечах.

САМОСТІЙНА РОБОТА
Диференційна діагностика різних клінічних форм.

Тема 20. Захворювання крові. Геморагічний васкуліт. Гемофілія. Ідіопатична тромбоцитопенічна пурпура.
ЛЕКЦІЯ

Геморагічний діатез. Класифікація. Об'єднання різних за своєю природою захворювань внаслідок спільної їх ознаки — кровоточивості.

Геморагічний васкуліт (хвороба Шенлейна—Геноха). Етіологія. Патогенез. Клінічна картина. Діагностика. Лікування, догляд за хворими. Профілактика. Диспансерний нагляд.

Тромбоцитопенічна пурпура (хвороба Верльгофа). Етіологія. Патогенез. Клінічна картина. Діагностика на підставі клінічної картини та даних лабораторних досліджень крові. Лікування. Догляд за хворими. Профілактика. Диспансерний нагляд.

Гемофілія. Етіологія. Патогенез. Три форми гемофілії. Клінічні прояви. Діагностика. Лікування хворих, ретельний догляд за хворими. Профілактика. Диспансерний нагляд. Організація допомоги хворим на гемофілію.

Невідкладна допомога при носовій, легеневій, шлунково-кишковій кровотечах.
НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Огляд хворих дітей. Збирання анамнезу. Оцінювання стану дитини. Клінічний аналіз історій хвороб. Виконання лікарських призначень. Догляд за хворими дітьми. Дотримання дієти. Участь у проведенні гемотрансфузій. Надання невідкладної медичної допомоги при кровотечах.
Практичні навички:

проведення підшкірних і внутрішньом'язових ін'єкцій;
допомога під час проведення гемотрансфузії;
догляд за дитиною після гемотрансфузії;
організація лікувально-охоронного режиму при хворобах системи крові;
надання допомоги при носовій, легеневій, шлунково-кишковій кровотечах.

САМОСТІЙНА РОБОТА
Диференційна діагностика різних клінічних форм.
Синдром дисемінованого внутрішньосудинного згортання крові (ДВЗ-синдром).

Тема 21. Захворювання нирок і сечових шляхів. Гломерулонефрит. Пієлонефрит.
ЛЕКЦІЯ

Гострий гломерулонефрит. Характеристика захворювання. Етіологія. Патогенез. Класифікація. Клінічні прояви. Діагностика. Лікування. Дієтотерапія залежно від стадії захворювання. Облік випитої, введеної та виділеної рідини. Медикаментозна терапія. Збирання сечі для лабораторного дослідження. Догляд за хворими дітьми, диспансерний нагляд. Профілактика захворювання.

Пієлонефрит. Характеристика захворювання. Етіологія й патогенез. Значення різних анатомічних аномалій та анатомо-фізіологічних особливостей сечової системи в розвитку інфекції в нирках. Клінічні прояви гострого пієлонефриту. Лабораторна діагностика: дослідження сечі за методиками Нечипоренка, Амбурже, Зимницького, висівання сечі на мікрофлору. Рентгенологічне та ультразвукове дослідження, радіоізотопна ренографія. Лікування. Дієта, медикаментозна терапія та фітотерапія. Догляд за дітьми. Санаторно-курортне лікування.
Диспансерний нагляд.
НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Огляд дітей із захворюваннями нирок. Клінічний аналіз історій хвороби. Збирання анамнезу. Оцінювання стану хворої дитини. Виявлення головних симптомів. Підрахунок пульсу, частоти дихальних рухів. Вимірювання артеріального тиску. Виконання лікарських призначень. Організація суворого ліжкового режиму. Догляд за дітьми. Облік випитої, введеної і виділеної рідини. Аналіз дієти залежно від характеру захворювання, періоду, віку. Годування тяжкохворих дітей. Аналіз медикаментозної терапії. Введення антибіотиків, нестероїдних протизапальних препаратів, кортикостероїдів.
НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Огляд дітей із захворюваннями нирок. Клінічний аналіз історій хвороби. Збирання анамнезу. Оцінювання стану хворої дитини. Виявлення головних симптомів. Підрахунок пульсу, частоти дихальних рухів. Вимірювання артеріального тиску. Виконання лікарських призначень. Організація суворого ліжкового режиму. Догляд за дітьми. Облік випитої, введеної і виділеної рідини. Аналіз дієти залежно від характеру захворювання, періоду, віку. Годування тяжкохворих дітей. Аналіз

медикаментозної терапії. Введення антибіотиків, нестероїдних протизапальних препаратів, кортикостероїдів.
Збирання сечі в дітей.
Визначення діурезу. Проведення проб за методиками Нечипоренка, Зимницького. Висівання сечі на бактеріальну флору.
Практичні навички:
збирання сечі в дітей різних вікових груп для загального аналізу;
визначення добового діурезу;
збирання сечі за методиками Нечипоренка, Зимницького;
висівання сечі на бактеріальну флору;
заповнення листка гідробалансу;
розведення та введення антибіотиків;
проведення підшкірних і внутрішньом'язових ін'єкцій, внутрішньовенних вливань;
підготовка хворих до рентгенологічного обстеження, УЗД;
САМОСТІЙНА РОБОТА
Диференційна діагностика різних клінічних форм.
Нефротичний та нефритичний синдром. Гостра й хронічна ниркова недостатність.

Тема 22. Захворювання ендокринної системи. Цукровий діабет. Вроджений гіпотиреоз
ЛЕКЦІЯ
Цукровий діабет. Характеристика захворювання. Етіологія, патогенез, клінічна картина. Глюкозурія, гіперглікемія. Перебіг захворювання, його форми. Ускладнення. Причини та симптоми гіперглікемічної коми, гіпоглікемічної коми. Лікування хворих на цукровий діабет (правильне харчування, інсулінотерапія, дотримання режиму). Невідкладна медична допомога в разі гіпо- та гіперглікемічних станів. Диспансерний нагляд. Виявлення латентних форм. Санаторно-курортне лікування. Профілактика.
Уявлення про захворювання щитоподібної залози. Гіпотиреоз. Етіологія. Патогенез. Природжений гіпотиреоз. Клінічні прояви. Розпізнавання гіпотиреозу в перші місяці життя дитини. Лікування. Прогноз.
НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА
Огляд дітей із захворюваннями ендокринної системи. Клінічний аналіз історій хвороби. Збирання анамнезу у хворих на цукровий діабет. Виявлення основних симптомів. Читання аналізів крові й сечі. Дослідження добової сечі для визначення вмісту глюкози. Лікарські призначення — ознайомлення з режимом, вивчення методики введення інсуліну та препаратів, які знижують рівень глюкози — бігуанідів, препаратів сульфонілсечовини, ліпотропних та їх виконання.
Надання допомоги при гіперглікемічній та гіпоглікемічній комі.
Практичні навички:
збирання добової сечі для визначення вмісту глюкози;
підшкірні, внутрішньовенні ін'єкції;
визначення рівня цукру в сечі за допомогою глюкотесту;
проведення тесту на толерантність до глюкози
техніка й правила введення інсуліну, розрахунок дози;
невідкладна допомога при гіперглікемічній та гіпоглікемічній комі.
САМОСТІЙНА РОБОТА
Диференційна діагностика різних клінічних форм хронічних ускладнень цукрового діабету.

Розділ 5. Інфекційні хвороби

Тема 23. Загальна характеристика інфекційного процесу. Імунопрофілактика дитячих інфекційних захворювань. Туберкульоз.
ЛЕКЦІЯ
Характеристика інфекційного процесу, його форми. Циклічний перебіг, послідовні періоди хвороби та їх характеристика. Уявлення про загострення, рецидиви, суперінфекцію.
Профілактика інфекційних хвороб. Значення ранньої діагностики для запобігання поширенню інфекції. Профілактичні щеплення (специфічна профілактика). Календар профілактичних щеплень.
Туберкульоз. Сучасний стан проблеми. Етіологія. Епідеміологія. Основні клінічні форми. Ускладнення туберкульозу. Діагностика туберкульозу. Профілактика захворювання. Рентгенологічне дослідження.
Рання туберкульозна інтоксикація. Віраж туберкулінових проб. Поствакцинальна алергія.

Первинний туберкульозний комплекс. Ураження внутрішньогрудних лімфатичних вузлів. Позалегеневі форми патологічного процесу та його локалізації. Діагностика. Ускладнення. Туберкульозний менінгіт.

Комплексне лікування туберкульозу. Неспецифічна профілактика. Специфічна профілактика (вакцинація та ревакцинація). Правила введення вакцини БЦЖ. Первинна і вторинна хіміопрофілактика. Диспансерне спостереження.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Ознайомлення з роботою кабінету профілактичних щеплень (демонстрація вакцин, методи зберігання їх, сироваток, гамма-глобуліну). Календар профілактичних щеплень. Поствакцинальні ускладнення, їх профілактика. Ведення звітної документації.

Ознайомлення з організацією роботи дитячих протитуберкульозних лікувальних закладів. Система обліку диспансеризації хворих на туберкульоз.

Огляд хворих дітей. Збирання анамнезу. Клінічний аналіз історій хвороби. Демонстрація типових рентгенівських знімків. Ознайомлення з методикою збирання мокротиння для визначення збудника туберкульозу. Ознайомлення з лікарськими призначеннями та їх виконання. Ознайомлення з протитуберкульозними препаратами, протитуберкульозною вакциною БЦЖ, туберкуліном.

Оволодіння методикою постановки проби Манту й технікою введення вакцини БЦЖ (на фантомі).

Практичні навички:

техніка введення вакцини БЦЖ;

техніка проведення проби Манту та оцінювання її результатів;

методика збирання мокротиння для визначення наявності збудника туберкульозу;

догляд за хворими дітьми;

оформлення звітних форм (карта профілактичних щеплень (форма № 063), журнал реєстрації профілактичних щеплень (форма № 064), історія розвитку дитини (форма № 112);

проведення санітарно-освітньої роботи.

Імунопрофілактика дитячих інфекційних захворювань.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Профілактика інфекційних хвороб. Значення ранньої діагностики для запобігання поширенню інфекції. Профілактичні щеплення (специфічна профілактика). Календар профілактичних щеплень.

Практичні навички:

техніка введення вакцини БЦЖ;

техніка проведення проби Манту та оцінювання її результатів;

техніка введення вакцини КПК;

техніка введення вакцини АКДП;

техніка введення вакцини Хіберікс;

техніка введення вакцини проти гепатиту В;

техніка введення вакцини проти поліомієліту;

оформлення звітних форм (карта профілактичних щеплень (форма № 063), інформаційна згода на щеплення (форма № 063-2), журнал реєстрації профілактичних щеплень (форма № 064), історія розвитку дитини (форма № 112)

САМОСТІЙНА РОБОТА

Туберкульоз. Диференційна діагностика різних клінічних форм.

Тема 24. Гострі респіраторні вірусні інфекції. Грип. Парагрип. Аденовірусна інфекція. Риновірусна інфекція. Респіраторно-синцитіальна інфекція. Коронавірусна хвороба 2019 (COVID-19).

ЛЕКЦІЯ

Характеристика захворювань. Етіологія. Епідеміологія. Патогенез. Клінічна картина. Форми. Особливості перебігу захворювання у дітей раннього віку. Перебіг. Ускладнення, зумовлені дією вірусу, та бактеріальні ускладнення. Діагностика. Принципи лікування та догляд за хворими. Специфічні засоби лікування. Профілактика. Заходи в осередку інфекції.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Ознайомлення зі структурою, обладнанням і режимом роботи дитячої інфекційної лікарні, огляд боксів. Ознайомлення із санітарним режимом лікарні та правилами дотримання особистої гігієни персоналом. Правила приймання хворих дітей і розміщення їх у стаціонарі. Особливості обслуговування й догляду дітей в інфекційній лікарні. Значення поточної дезінфекції та її методи при різних інфекціях. Заходи щодо профілактики інфекцій в інфекційних лікарнях, поліклініках.

Огляд хворих дітей, визначення патогномонічних симптомів захворювання. Аналіз історій хвороби та ознайомлення з лікарськими призначеннями. Проведення профілактичних заходів. Виконання призначень лікаря. Догляд за хворими. Годування тяжкохворих дітей. Участь у проведенні фізіотерапевтичних процедур.

Надання допомоги при гіпертермії, судомах та стенозуючому ларинготрахеїті.

Практичні навички:

роздавання лікарських засобів;
відсмоктування слизу з носа;
закапування крапель у ніс, очі, вуха;
проведення змивів з носової частини горла для дослідження на наявність вірусів;
проведення інгаляцій;
розведення та введення антибіотиків;
годування дітей;
роздавання лікарських засобів;
проведення ін'єкцій;
заповнення карти профілактичних щеплень (форма № 063);
невідкладна медична допомога при гіпертермії, судомах та стенозуючому ларинготрахеїті, анафілактичному шоці.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Гострі респіраторні вірусні інфекції. Диференційна діагностика різних клінічних форм.

Тема 25. Дифтерія. Кашлюк. Гемофільна інфекція

ЛЕКЦІЯ

Характеристика захворювання. Етіологія. Збудник дифтерії, його властивості. Епідеміологія. Патогенез.

Клінічна картина дифтерії. Класифікація. Клінічні форми дифтерії мигдаликів. Дифтерія гортані (дифтерійний круп). Дифтерія носа. Рідкісні форми дифтерії (дифтерія очей, шкіри, зовнішніх статевих органів). Диференційна діагностика. Ускладнення.

Діагностика дифтерії. Клінічний діагноз. Бактеріоскопічне та бактеріологічне дослідження.

Лікування дітей, хворих на дифтерію. Обов'язкова госпіталізація. Лікування при ускладненнях. Ретельний догляд за хворими. Госпіталізація та санація носіїв.

Заходи в осередку інфекції. Профілактика дифтерії. Активна імунізація. Терміни вакцинації та ревакцинації. Охорона праці медичного працівника під час догляду за дітьми, хворими на дифтерію.

Кашлюк. Визначення поняття захворювання. Етіологія. Епідеміологічні особливості. Патогенез. Клінічна картина. Особливості перебігу кашлюку в немовлят. Прогноз захворювання.

Діагностика кашлюку. Клінічне та епідеміологічне значення ранньої діагностики. Гематологічні зміни. Рентгенологічне обстеження. Бактеріологічний метод. Експрес-метод діагностики. Серологічні реакції.

Лікування дітей, хворих на кашлюк. Принципи лікування в різні періоди захворювання та залежно від віку дитини. Значення організації режиму та догляду за хворими.

Гемофілійна інфекція. Характеристика захворювання. Етіологія. Епідеміологія. Патогенез. Клінічні ознаки. Ускладнення. Діагностика. Лікування. Профілактика.

Гемофілійна інфекція. Активна імунізація. Терміни вакцинації та ревакцинації. Заходи в осередку інфекції.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Ознайомлення з інфекційною лікарнею. Правила приймання хворих. Показ хворих дітей. Клінічний аналіз історій хвороб та лікарських призначень. Взяття мазків з носа та ротоглотки для бактеріологічного дослідження. Демонстрування протидифтерійної сироватки, вакцин. Ознайомлення з правилами введення антитоксичної протидифтерійної сироватки.

Аналіз тематичних історій хвороб. Аналіз епідеміологічних даних. Догляд за хворими дітьми. Виконання призначень лікаря. Взяття слизу з носової частини глотки для бактеріологічного дослідження на виявлення палички Борде—Жангу.

Ознайомлення з лікарськими призначеннями та їх виконання.

Оволодіння технікою введення вакцин АКДП, АДП, Хіберікс. Заповнення відповідної документації (форми № 112, 063, 063-2, 064).

Розроблення заходів в осередку інфекції.

Практичні навички:

взяття мазка із слизової оболонки носа й мигдаликів для бактеріологічного дослідження;

взяття матеріалу на кашльові пластинки; методика введення антитоксичної протидифтерійної сироватки;

техніка введення вакцин АКДП, АДП, Хіберікс;

заповнення карти профілактичних щеплень та історії розвитку дитини (форми № 063, 063-2, 064, 112);

заповнення термінового повідомлення в СЕС (форма № 058-о) і реєстрація в журналі інфекційних захворювань.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Гемофілійна інфекція. Диференційна діагностика різних клінічних форм.

Тема 26. Скарлатина. Скарлатина. Менінгококкова інфекція.

ЛЕКЦІЯ

Скарлатина. Визначення поняття захворювання. Етіологія. Епідеміологія. Патогенез. Клінічна картина. Різні клінічні форми та їх симптоматика. Ускладнення ранні та пізні.

Діагностика. Диференційна діагностика. Комплексне лікування. Значення організації режиму та догляду хворих.

Профілактика. Заходи в осередку інфекції. Ізоляція хворих. Карантин. Виявлення стертих і атипових форм.

Менінгококкова інфекція. Етіологія. Епідеміологія. Патогенез. Клінічна картина захворювання. Симптоми ринофарингіту. Клінічні прояви менінгококцемії з ризиком розвитку інфекційно-токсичного шоку та менінгіту в поєднанні з ураженням речовини мозку (менінгоенцефаліту). Особливості перебігу хвороби в дітей грудного віку. Ускладнення.

Діагностика хвороби. Значення спинномозкової пункції. Бактеріологічне дослідження. Комплексне лікування відповідно до варіанту клінічного перебігу і тяжкості хвороби. Лікування носіїв.

Профілактика. Заходи в осередку інфекції. Терміни виписування зі стаціонару. Бактеріологічне обстеження реконвалесцентів і контактних хворих.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Огляд дітей із діагнозами Скарлатина, Менінгококова інфекція. Ознайомлення з епідеміологічним анамнезом. Аналіз клінічних симптомів, ознайомлення з лікарськими призначеннями та їх виконання.

Ознайомлення з методикою проведення спинномозкової діагностичної пункції та спостереження за дитиною після пункції. Взяття слизу з носової частини глотки для бактеріологічного дослідження на менінгокок, мазок на виявлення стрептококу. Догляд за хворими. Годування тяжкохворих. Виконання призначень лікаря: роздавання лікарських засобів, проведення ін'єкцій (підшкірних, внутрішньом'язових, внутрішньовенних).

Практичні навички:

взяття мазка з носоглотки для бактеріологічного дослідження на менінгокок;

взяття мазка з мигдаликів для бактеріологічного дослідження (стрептокок);

допомога під час проведення спинномозкової діагностичної пункції;

годування тяжкохворих дітей;

роздавання лікарських засобів;

проведення підшкірних і внутрішньо-м'язових ін'єкцій, внутрішньовенних вливань;

заповнення медичної документації (форми № 063, 063-2, 064, 112);

заповнення термінового повідомлення в СЕС (форма № 058-о) і реєстрація в журналі інфекційних захворювань.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Гостра недостатність надниркових залоз.

Менінгококова інфекція. Диференційна діагностика різних клінічних форм.

Тема 27. Кір. Краснуха

ЛЕКЦІЯ

Кір. Визначення поняття захворювання. Етіологія. Епідеміологія. Патогенез. Клінічна картина. Клінічні форми кору та їх перебіг. Ускладнення.

Діагностика кору. Диференційна діагностика. Лікування хворих, зокрема при ускладненні хвороби. Значення режиму й ретельного догляду.

Профілактика кору. Активна імунізація. Терміни вакцинації та ревакцинації. Заходи в осередку інфекції. Ізоляція хворих. Карантин.

Краснуха. Характеристика захворювання. Етіологія та епідеміологія. Патогенез. Клінічна картина. Ускладнення. Діагноз. Диференційний діагноз. Лікування. Профілактика. Тактика вагітної жінки в разі контакту з хворим на краснуху. Специфічна профілактика краснухи.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Огляд хворих дітей. Ознайомлення з епідеміологічним анамнезом. Аналіз клінічних симптомів та виконання лікарських призначень. Догляд за хворими. Годування хворих дітей. Виконання призначень лікаря, роздавання ліків. Розроблення плану профілактичних заходів в осередку інфекції.

Ознайомлення з методикою введення вакцини проти кору, краснухи. Проведення ретельного догляду, туалет шкіри та слизових оболонок, очей, туалет носових ходів. Годування дітей. Закапування крапель у ніс, очі, вуха; проведення підшкірних, внутрішньом'язових ін'єкцій та внутрішньовенних вливань.

Практичні навички:

догляд за шкірою і слизовими оболонками;

збирання сечі для загальноклінічного аналізу;

закапування крапель у носові ходи, кон'юнктивальний мішок;

годування тяжкохворих дітей;

роздавання лікарських засобів;

проведення підшкірних, внутрішньом'язових ін'єкцій, внутрішньовенних вливань;

техніка введення корової вакцини та вакцини проти краснухи, КПК;

заповнення медичної документації (форми № 063, 063-2, 064, 112);

заповнення термінового повідомлення в СЕС (форма № 058-о) та реєстрація в журналі інфекційних захворювань.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Кір. Краснуха. Диференційна діагностика різних клінічних форм.

Тема 28. Вітряна віспа. Паротитна інфекція.

ЛЕКЦІЯ

Вітряна віспа. Характеристика захворювання. Етіологія. Епідеміологія. Патогенез. Клінічні форми, їх перебіг.

Ускладнення, пов'язані з дією віруса й зумовлені вторинною інфекцією.

Діагноз. Диференційна діагностика. Лікування. Ретельний догляд за дитиною.

Профілактика. Заходи в осередку інфекції. Ізоляція хворих. Карантин.

Паротитна інфекція. Визначення поняття захворювання. Етіологія. Епідеміологія. Патогенез. Клінічні форми та їх характеристика. Ускладнення хвороби.

Діагностика. Лікування хворих. Профілактика. Активна імунізація. Терміни введення вакцини. Ізоляція хворих. Карантин.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Огляд хворих дітей. Ознайомлення з епідеміологічним анамнезом. Аналіз клінічних симптомів, ознайомлення з лікарськими призначеннями та їх виконання. Ознайомлення з методикою введення вакцини проти паротиту. Догляд за хворими, туалет шкіри й слизових оболонок. Годування тяжкохворих. Накладання зігрівального компресу на привушні слинні залози. Виконання призначень лікаря, роздавання лікарських засобів, закапування крапель у ніс, очі, проведення підшкірних, внутрішньо-м'язових ін'єкцій, внутрішньовенних вливань.

Розроблення плану профілактичних заходів в осередку інфекції.

Практичні навички:

догляд за шкірою і слизовими оболонками;

закапування крапель у ніс, очі;

накладання зігрівальних компресів на привушні слинні залози;

годування тяжкохворих дітей;

роздавання лікарських засобів;

проведення підшкірних, внутрішньо-м'язових ін'єкцій, внутрішньовенних вливань;

техніка введення вакцини проти паротиту, вітряної віспи;

заповнення медичної документації (форми № 063, 063-2, 064, 112);

заповнення термінового повідомлення в СЕС (форма № 058-о) і реєстрація в журналі інфекційних захворювань.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Вітряна віспа. Паротитна інфекція. Диференційна діагностика різних клінічних форм.

Тема 29. Кишкові інфекції. Дизентерія. Сальмонельоз. Холера. Поліомієліт.

ЛЕКЦІЯ

Поняття про інвазивні та секреторні діареї.

Дизентерія (шигельоз). Характеристика захворювання. Етіологія. Епідеміологія. Патогенез. Клінічна картина. Ускладнення. Діагностика. Лікування. Профілактика. Терміни виписування з лікарні. Диспансерне спостереження за реконвалесцентами. Обстеження контактних хворих. Виявлення, ізоляція та лікування при безсимптомних формах.

Холера. Визначення поняття. Етіологія. Епідеміологія. Патогенез. Клінічна картина. Розвиток токсикозу та ексикозу. Типи й ступені ексикозу. Розрахування добової кількості рідини для введення дитині та визначення її якісного складу залежно від типу і ступеня ексикозу. Ускладнення. Прогноз. Діагностика. Комплексне лікування з урахуванням тяжкості, фази хвороби, фонових і супутніх захворювань, віку хворого. Профілактика. Терміни виписування реконвалесцентів.

Сальмонельоз. Характеристика захворювання. Етіологія. Епідеміологія. Патогенез. Клінічна картина. Ускладнення. Діагностика. Комплексне лікування. Профілактика. Санітарно-епідеміологічні заходи.

Поліомієліт. Характеристика захворювання. Етіологія. Епідеміологія. Патогенез. Клінічна картина. Ускладнення. Діагностика. Комплексне лікування. Профілактика. Санітарно-епідеміологічні заходи.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Ознайомлення з роботою та санітарно-епідеміологічним режимом відділення для лікування хворих на гострі кишкові інфекції. Правила приймання хворих дітей. Огляд хворих дітей. Оцінювання стану дітей.

Ознайомлення з епідеміологічним анамнезом. Аналіз симптомів захворювань. Огляд випорожнень, їх оцінювання та реєстрація. Збирання випорожнень для бактеріологічного дослідження. Догляд за хворими. Годування дітей. Оральна та парентеральна регідратація. Виконання призначень лікаря: роздавання лікарських засобів, проведення ін'єкцій (підшкірних, внутрішньо-м'язових, внутрішньовенних). Ознайомлення з правилами виписування реконвалесцентів. Участь у проведенні поточної дезінфекції. Розроблення плану профілактичних заходів в осередку інфекції.

Складання плану бесіди з батьками на тему "Профілактика гострих кишкових інфекцій у дітей".

Специфічна профілактика поліомієліту.

Практичні навички:

ознайомлення із санітарно-протиепідемічним режимом інфекційного відділення;

оцінювання стану дитини;

реєстрація й оцінювання випорожнень;

збирання випорожнень для копрологічного, бактеріологічного та вірусологічного дослідження;

застосування регідратації;

заповнення листка гідробалансу;

догляд за хворими;

роздавання лікарських засобів і виконання призначень лікаря;

проведення поточної дезінфекції;

заповнення термінового повідомлення в СЕС (форма № 058-о) і реєстрація в журналі інфекційних захворювань.

проведення щеплень проти поліомієліту

заповнення медичної документації (форми № 063, 063-2, 064, 112)

САМОСТІЙНА РОБОТА

Кишкові інфекції. Поліомієліт. Диференційна діагностика різних клінічних форм.

Тема 30. Вірусні гепатити. ВІЛ/СНІД (синдром набутого імунодефіциту).

ЛЕКЦІЯ

Вірусні гепатити. Визначення поняття захворювання. Етіологія. Епідеміологія. Джерело інфекції. Тривалість виділення вірусів гепатиту. Шляхи передавання. Сприйнятливість. Патогенез.

Клінічна картина гепатиту різної етіології. Ускладнення. Прогноз. Діагностика. Комплексне лікування. Специфічна профілактика гепатиту В.

Визначення поняття ВІЛ/СНІД (синдром набутого імунодефіциту). Етіологія. Епідеміологія. Шляхи передавання. Сприйнятливість. Патогенез. Клінічна картина. Клінічні прояви стадій захворювання. Діагностика. Виявлення антитіл до ВІЛ-інфекції шляхом імуноферментного аналізу. Загальний аналіз крові.

Профілактика. Заходи неспецифічної профілактики. Скринінгові дослідження для виявлення інфікованих осіб. Тестування донорів.

Охорона праці медичного працівника під час догляду дітей, хворих на гепатити та ВІЛ/СНІД.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Ознайомлення з роботою та санітарно-епідеміологічним режимом відділення для лікування хворих на вірусний гепатит. Правила приймання хворих дітей. Огляд хворих дітей. Оцінювання стану дітей. Ознайомлення з епідеміологічним анамнезом. Аналіз симптомів захворювання. Оцінювання кольору шкіри та слизових оболонок. Огляд сечі та випорожнень, їх оцінювання. Ознайомлення з методами діагностики. Догляд за хворими. Годування тяжкохворих дітей, дієтотерапія. Виконання призначень лікаря (роздавання лікарських засобів, проведення ін'єкцій).

Ознайомлення з правилами виписування реконвалесцентів. Розроблення плану профілактичних заходів в осередку інфекції. Активна імунізація проти гепатиту В, заповнення карти профілактичних щеплень (форма № 063-о) та іншої звітної документації.

Ознайомлення з клінічними проявами СНІДу, методами діагностики, доглядом хворих та профілактикою хвороби. Деонтологічні аспекти роботи з хворими.

Складання плану заходів внутрішньолікарняної профілактики поширення ВІЛ-інфекції. Складання рекомендацій профілактики СНІДу для медичного персоналу.

Практичні навички:

взяття крові з вени для біохімічного дослідження;

збирання сечі для визначення жовчних пігментів;

годування тяжкохворих, дієтотерапія;

догляд за хворою дитиною;

роздавання ліків;

проведення підшкірних, внутрішньо-м'язових ін'єкцій та внутрішньовенних вливань;

проведення поточної дезінфекції;

заповнення термінового повідомлення в СЕС (форма № 058-о) і реєстрація в журналі інфекційних захворювань;

методика введення вакцини проти гепатиту В

заповнення медичної документації (форми № 063, 063-2, 064, 112)

САМОСТІЙНА РОБОТА

Вірусні гепатити. Диференційна діагностика гепатитів різної етіології.

Тема 31.

Розділ 4. Невідкладні стани у дітей

Тема 32. PBLS: алгоритм початкових кроків, ШВЛ, КГК, використання АЗД. Допомога при сторонньому тілі. Безпечне положення.

ЛЕКЦІЯ ознайомитися з PBLS: алгоритм початкових кроків, ШВЛ (штучна вентиляція легень), КГК (компресії грудної клітини), використання АЗД. Допомога при сторонньому тілі (при повній та частковій обструкції). Переведення дитини в безпечне положення.

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИК

ЛАДАЧА

Аналіз навчальних історій хвороби. Визначення провідного патологічного синдрому та ступеня його тяжкості. Оцінювання стану дитини. Участь у наданні невідкладної медичної допомоги дитині у критичному стані (симуляція на манекенах).

Виконання PBLS: алгоритм початкових кроків, ШВЛ (штучна вентиляція легень), КГК (компресії грудної клітини), використання АЗД. Допомога при сторонньому тілі (при повній та частковій обструкції). Переведення дитини в безпечне положення.

Практичні навички:

проведення ШВЛ

проведення компресій грудної клітини (непрямий масаж серця)

використання АЗД (автоматичного зовнішнього дефибрилятора)

видалення стороннього тіла з верхніх дихальних шляхів

САМОСТІЙНА РОБОТА

Особливості PBLS: алгоритм початкових кроків, ШВЛ, КГК, використання АЗД для дітей різного віку. Допомога при сторонньому тілі та безпечне положення для дітей різного віку.

Тема 33. Виявлення критичних станів у дітей: швидкий огляд (педіатричний трикутник), оцінка прохідності дихальних шляхів, дихання, оцінка кровообігу, неврологічного статусу, збір анамнезу.

ЛЕКЦІЯ Ознайомити з вявленням критичних станів у дітей згідно алгоритму ABCDE: швидкий огляд (педіатричний трикутник), оцінка прохідності дихальних шляхів, дихання, оцінка кровообігу, неврологічного статусу (за шкалою AVPU), збір анамнезу (SEMPLE).
НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА

Виявлення критичних станів у дітей згідно алгоритму ABCDE: швидкий огляд (педіатричний трикутник), оцінка прохідності дихальних шляхів, дихання, оцінка кровообігу, неврологічного статусу (за шкалою AVPU), збір анамнезу (SEMPLE).

Практичні навички:

відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів у дітей різного віку;
підрахунок частоти дихальних рухів;
проведення аускультації грудної клітини;
підрахунок пульсу (центр-периферія);
вимірювання АТ;
використання лікарських засобів;
проведення інгаляцій;
перевірка рівня глюкози;
збір анамнезу;
проведення огляду та пальпації;
робота з реанімаційною апаратурою.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Тема 34. Проведення обстеження та надання допомоги дітям при розладах дихання
НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА
Проведення обстеження та надання допомоги дітям при розладах дихання:
Епіглотит: визначення, причини виникнення, клініка, діагностика, ПМД
Ларинготрахеїт: визначення, причини виникнення, клініка, діагностика, ПМД
Ларингоспазм: визначення, причини виникнення (гіпокальціємія та активно респіраторні судоми), клініка, діагностика, ПМД
Бронхіальна астма: визначення, причини виникнення, клініка, діагностика, ПМД
Бронхіоліт: визначення, причини виникнення, клініка, діагностика, ПМД
Практичні навички:

відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів у дітей різного віку;
підрахунок частоти дихальних рухів;
проведення аускультації грудної клітини;
підрахунок пульсу (центр-периферія);
вимірювання АТ;
використання лікарських засобів;
проведення інгаляцій;
перевірка рівня глюкози;
збір анамнезу;
проведення огляду та пальпації;
робота з реанімаційною апаратурою.

САМОСТІЙНА РОБОТА
Проведення обстеження та надання допомоги дітям при розладах дихання

Тема 35. Проведення обстеження та надання допомоги дітям при серцево-судинних захворюваннях у дітей.
НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА
Шок: визначення, причини виникнення, клініка (кардіогенного, септичного, геморагічного, гіповолемічного шоків), діагностика, ПМД
Порушення ритму: визначення, причини виникнення, клініка (тахіаритмії, брадикардія), діагностика, ПМД
Алгоритм проведення СЛР, дефібриляція.
Практичні навички:

відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів у дітей різного віку;
підрахунок частоти дихальних рухів;
проведення аускультації грудної клітини;
підрахунок пульсу (центр-периферія);
вимірювання АТ;

використання лікарських засобів;
проведення інгаляцій;
перевірка рівня глюкози;
збір анамнезу;
проведення огляду та пальпації;
робота з реанімаційною апаратурою.
САМОСТІЙНА РОБОТА
Проведення обстеження та надання допомоги дітям при серцево-судинних захворюваннях

Тема 36. Проведення обстеження та надання допомоги дітям при патології нервової системи.
ЛЕКЦІЯ ознайомити з проведенням обстеження та надання допомоги дітям при патології нервової системи:
Гіпоксично-ішемічні ушкодження головного мозку (судоми): причини виникнення, клініка, діагностика, ПМД
Інфекційне захворювання (менінгіт, енцефаліт): причини виникнення, клініка, діагностика, ПМД
Метаболічні порушення (гіпо/гіперглікемія, гіпо/гіпертермія): причини виникнення, клініка, діагностика, ПМД
Судинні ушкодження (кровотечі, тромбози тощо): причини виникнення, клініка, діагностика, ПМД
НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА
Проведення обстеження та надання допомоги дітям при патології нервової системи:
Гіпоксично-ішемічні ушкодження головного мозку (судоми): причини виникнення, клініка, діагностика, ПМД
Інфекційне захворювання (менінгіт, енцефаліт): причини виникнення, клініка, діагностика, ПМД
Метаболічні порушення (гіпо/гіперглікемія, гіпо/гіпертермія): причини виникнення, клініка, діагностика, ПМД
Судинні ушкодження (кровотечі, тромбози тощо): причини виникнення, клініка, діагностика, ПМД
Практичні навички:
відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів у дітей різного віку;
підрахунок частоти дихальних рухів;
проведення аускультації грудної клітини;
підрахунок пульсу (центр-периферія);
вимірювання АТ;
використання лікарських засобів;
проведення інгаляцій;
перевірка рівня глюкози;
збір анамнезу;
проведення огляду та пальпації;
робота з реанімаційною апаратурою.
САМОСТІЙНА РОБОТА
Проведення обстеження та надання допомоги дітям при патології нервової системи.

Тема 37. Алергічні стани у дітей
НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА ПІД КЕРІВНИЦТВОМ ВИКЛАДАЧА
Анафілактичний шок: визначення, причини виникнення, клініка, діагностика
Кропив'янка: визначення, причини виникнення, клініка, діагностика
Набряк Квінке: визначення, причини виникнення, клініка, діагностика
ПМД при анафілактичному шоці, кропив'янці, набряку Квінке.
Практичні навички:
відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів у дітей різного віку;
підрахунок частоти дихальних рухів;
проведення аускультації грудної клітини;
підрахунок пульсу (центр-периферія);
вимірювання АТ;
використання лікарських засобів;
проведення інгаляцій;
перевірка рівня глюкози;
збір анамнезу;
проведення огляду та пальпації;
робота з реанімаційною апаратурою.

САМОСТІЙНА РОБОТА
Алергічні стани у дітей

Питання до перевідного та комплексного державного іспиту з дисципліни: «Медсестринство в педіатрії»

1. Періоди дитячого віку, їх характеристика. Фізичний розвиток дитини.
2. Анатомо-фізіологічні особливості доношеної новонародженої дитини. Характеристика, ознаки. Фізіологічні(транзиторні) стани новонароджених Догляд за новонародженим.
3. Анатомо-фізіологічні особливості недоношеної новонародженої дитини. Догляд за дитиною. Характеристика, етапи виходжування і догляд.
4. Характеристика природного вигодовування. Переваги грудного вигодовування. Види і строки прикорму.
5. Характеристика змішаного вигодовування. Гіпогалактія та її профілактика.
6. Гемолітична хвороба новонароджених.Етіологія. Медсестринський процес.
7. Анатомо-фізіологічні особливості шкіри. Захворювання шкіри новонародженої дитини. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес у разі везикулопустульозу, пухирчатки новонароджених.
8. Хвороби пупка. Етіологія. Медсестринський процес під час омфаліт.
9. Сепсис новонароджених. Етіологія. Медсестринський процес при сепсисі.
10. Асфіксія новонароджених. Етіологія. Медсестринський процес при асфіксії новонароджених. Поняття про шкалу Апгар.
11. Анатомо-фізіологічні особливості кісткової системи. Гіповітамінози. Ра-хіт. Етіологія. Медсестринський процес під час рахіту.
12. Гіпокальціємічний синдром. Етіологія. Медсестринський процес у разі гіпокальціємічного синдрому. Невідкладна допомога при ларингоспазмі, су-домах.
13. Гіпотрофії, етіологія. Медсестринський процес.
14. Стоматит. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес.
15. Гельмінтози. Етіологія. Медсестринський процес під час аскаридозу, ентеробіозу.
16. Гострий гастрит. Хронічний гастрит. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес при даній патології.
17. Анатомо-фізіологічні особливості органів дихання. Назофаренгіт. Стенозуючий ларінготрахеїт. Етіологія. Клінічні прояви. Невідкладна допо-мога під час стенозуючого ларинготрахеїту.
18. Бронхіт. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес.
19. Пневмонія. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес.
20. Бронхіальна астма. Етіологія. Медсестринський процес.
21. Ревматична лихоманка. Етіологія. Класифікація. Медсестринське обстеження та реалізація плану медсестринських втручань. Профілактика.
22. Геморагічний васкуліт. Етіологія, класифікація, медсестринський процес.
23. Анемія. Етіологія. Класифікація. Медсестринське обстеження в разі анемії.
24. Гемофілія. Визначення. Планування медсестринських втручань, реалізація, оцінювання, корекція.
25. Тромбоцитопенічна пурпура. Визначення. Планування медсестринських втручань, реалізація, оцінювання, корекція.
26. Лейкоз. Етіологія. Медсестринський процес.
27. Гломерулонефрит. Етіологія. Планування медсестринських втручань, реа-лізація, оцінювання, корекція.
28. Пієлонефрит. Етіологія. Планування медсестринських втручань, реа-лізація, оцінювання, корекція.
29. Туберкульоз у дітей. Етіологія. Планування медсестринських втручань, реалізація, оцінювання, корекція.
30. Дифтерія. Етіологія. Епідеміологія. Медсестринське обстеження. Догляд.

31. Скарлатина. Етіологія. Епідеміологія. Медсестринське обстеження. Догляд.
32. Гострі респіраторні вірусні інфекції. Етіологія. Класифікація. Медсестринский процес.
33. Менінгококова інфекція. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес.
34. Краснуха. Етіологія. Епідеміологія. Медсестринське обстеження. Догляд.
35. Кір. Етіологія, епідеміологія. Медсестринський процес.
36. Кашлюк. Етіологія. Епідеміологія. Медсестринське обстеження. Догляд.
37. Епідемічний паротит. Етіологія. Епідеміологія. Медсестринське обстеження. Догляд.
38. Вітряна віспа. Етіологія. Епідеміологія. Медсестринське обстеження. Догляд.
39. Вірусний гепатит. Етіологія. Епідеміологія. Класифікація. Медсестринське обстеження, медсестринська діагностика. Планування медсестринських втручань, реалізація, оцінювання, корекція.
40. Гострі кишкові інфекції. Токсикоз з ексикозом.Етіологія. Епідеміологія. Медсестринське обстеження, медсестринська діагностика. Планування медсестринських втручань, реалізація, оцінювання, корекція.
41. ВІЛ-інфекція/СНІД. Етіологія. Медсестринський процес. Медсестринське спостереження і вирішення його дійсних проблем..
42. Поліомієліт. Етіологія. Класифікація. Медсестринське обстеження, виявлення дійсних і супутніх проблем пацієнта, встановлення медсестринських діагнозів.
43. Судомний синдром. Причини. Клініка. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі.
44. Гіпертермічний синдром. Причини. Клініка. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі.
45. Гіпоглікемічна та гіперглікемічні коми. Причини. Клініка. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі.

Практичні навички до перевідного
та комплексного державного іспиту з
дисципліни: «Медсестринство в педіатрії»

1. Вимірювання температури тіла дітям раннього віку.
2. Техніка вимірювання АТ.
3. Підрахунок частоти дихання та серцевих скорочень у дітей різних вікових груп.
4. Вимірювання зросту, окружності голови і грудної клітини.
5. Оцінка фізичного розвитку дитини.
6. Розрахувати разову та добову кількість їжі дітям 1-го року життя.
7. Техніка забору сечі на загальний аналіз. Виписати направлення.
8. Техніка забору сечі на цукор.Виписати направлення.
9. Техніка збору аналізу сечі по Зимницькому. Виписати направлення.
10. Техніка збору аналізу сечі по Нечипоренко. Виписати направлення.
11. Взяття крові з вени для біохімічного дослідження. Виписати направлення.
12. Взяття зіскобу на ентеробіоз. Виписати направлення.
13. Техніка взяття мазка на BL.
14. Обробка пупкового залишку і пупкової ранки (при омфаліті).
15. Техніка підмивання новонароджених.
16. Догляд за шкірою і слизовими оболонками новонародженої дитини.
17. Техніка лікувальної ванни.
18. Промивання шлунку.
19. Техніка постановки газовивідної трубки.
20. Техніка очисної клізми.
21. Техніка лікувальної клізми.
22. Допомога дитині при блюванні.
23. Накладання зігрівального компресу на вухо.
24. Техніка постановки гірчичників.
25. В/м введення ліків.
26. Закапування крапель в очі, ніс, вуха.
27. Продемонструвати техніку проведення проби Манту та провести оцінку результатів.
28. Введення вакцини БЦЖ.
29. Введення вакцини АКДП.
30. Техніка введення вакцини проти гепатиту В.
31. Ведення харчового щоденника для дітей з аномаліями конституції.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти
за 4-х бальною системою оцінювання

Оцінка «відмінно» - здобувач освіти виявляє глибокі і міцні знання навчального матеріалу в обсязі робочої програми дисципліни, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію. Використовує набуті знання і вміння для прийняття рішень у стандартних і нестандартних ситуаціях. Переконливо аргументує відповіді, відстоює власну позицію щодо питань, які розглядаються. Здобувач освіти добре знайомий із основною, а також додатковою літературою з навчальної дисципліни. Володіє уміннями та компетенціями - загальними та фаховими, передбаченими освітньо-професійною програмою. Здатний демонструвати практичні навички та вміння розв'язувати різнорівневі завдання професійної діяльності. При виконанні практичних навичок повністю і без помилок виконує всі етапи алгоритму дій в повному обсязі, застосовує навики спілкування з пацієнтом на всіх етапах алгоритму, володіння навичками з охорони праці та інфекційної безпеки. Уміє оцінювати емоційний стан та соціальну поведінку. При тестовому контролі дає правильні відповіді на 90 - 100% від загальної кількості тестових завдань.

Оцінка «добре» - здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу. Вміє застосовувати набуті знання та вміння для розв'язання практичних завдань, але допускає окремі неточності. У відповіді простежується порушення принципу систематичності і логічності викладу навчального матеріалу. Самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких є незначною. Здобувач виявляє грунтовне знання основної бібліографії, однак лише поверхово орієнтується у допоміжній літературі. При виконанні практичних навичок може допускати помилки в підготовчому етапі. Алгоритми дій виконуються у правильній послідовності. Допущені помилки не впливають на кінцевий результат процедури та стан здоров'я. При тестовому контролі дає правильні відповіді на 75 - 89% від загальної кількості тестових завдань.

Оцінка «задовільно» - здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача. У своїх міркуваннях спирається на повторення думок викладача або автора, не вміє навести власні приклади, не може відповісти на додаткові запитання. Відповіді не відображають самостійного розуміння теми. Не завжди робить правильні логічні висновки й узагальнення. Намагається оволодіти уміннями та компетенціями - загальними та фаховими, передбаченими освітньо-професійною програмою. Не достатньо володіє навичками з охорони праці, інфекційної безпеки, знаннями нормативної бази в галузі охорони здоров'я і фармації. Здатний виконувати практичні навички й уміння типових завдань діяльності, відповідно до теми. При виконанні практичних навичок досягає бажаного результату, але може порушувати послідовність виконання процедур, не може чітко вказати покази і протипоказання для здійснення процедури, не чітко виконуються підготовчий і завершальний етапи алгоритму практичної навички. При тестовому контролі дає правильні відповіді на 55 - 74 % від загальної кількості тестових завдань.

Оцінка «незадовільно» - здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну його частину. Він спроможний висвітлити лише окремі питання, не вміючи їх аргументувати чи пояснити. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни відсутня. Його участь у освітньому процесі є пасивною, відповіді в більшості є неправильними або дуже поверховими, не здатний відтворювати практичні навички або допускає помилки, які завдають шкоди здоров'ю пацієнта. При тестовому контролі дає правильні відповіді менше ніж на 55 % від загальної кількості тестових завдань.

Рекомендована література:

Базова:

- *Медсестринство в педіатрії: підручник* / В.С. Тарасюк, Г.Г. Титаренко, І.В. Паламар та ін. — 2-е видання — К.: ВСВ “Медицина”, 2021. — 336 с.
- *Медсестринство в дитячій інфектології: підручник* / За ред. проф. В.С. Тарасюка, кмн Н.В. Титаренко — К.: ВСВ “Медицина”, 2014.
- *Практичні навички в педіатрії:* навч. посіб. / Н.О. Курдюмова, Т.Г.Поліщук, О.А. Пашко та ін. — К.: ВСВ “Медицина”, 2023.
- *Невідкладні стани в педіатрії*: навч. посіб. (ВНЗ І—ІІ р. а.) / Р.І. Поцюрко, Л.С. Леськів, М.М. Монастирська та ін.; за ред. Р.І. Поцюрка. — 6-е вид., переробл. і допов.— К.: ВСВ “Медицина”, 2017.
- *Діючі накази МОЗ України*

Допоміжна:

- *Маніпуляції в педіатрії. Показання та техніка виконання* : навч. посіб. для здобувачів освіти мед. закл. вищ. освіти / Ю. В. Марушко, Т. В. Гищак, Ю. І. Тодика. - Київ : Медицина, 2019. - 143 с.
- *Невідкладні стани в педіатричній практиці*: навчальний посібник / Ю.В. Марушко, Г.Г. Шеф, Ф.С. Глумчер та ін. — 2-е видання — К.: ВСВ “Медицина”, 2020. — 440 с.
- *Практична педіатрія: методика клінічного обстеження, семіотика ураження органів та систем, основні маніпуляції* : навч. посіб. / Ю. В. Марушко, С. А. Пісоцька, Т. В. Гищак. – К. : ПАЛИВОДА А. В., 2010. – 274 с.: іл. – (Бібліотечка здобувача освіти).